

ΑΝΑΠΛΑΣΗ ΠΑΡΑΛΙΜΝΙΟΥ ΜΕΤΩΠΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

/ REQUALIFICATION LAKE FRONT OF IOANNINA

ΚΑΤΣΙΚΟΥΔΗ ΕΥΑΝΘΙΑ

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΑΝΑΠΛΑΣΗ ΠΑΡΑΛΙΜΝΙΟΥ ΜΕΤΩΠΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

/ REQUALIFICATION LAKE FRONT OF IOANNINA

ΚΑΤΣΙΚΟΥΔΗ ΕΥΑΝΘΙΑ

Επιβλέπων: Αθανάσιος Παγώνης

Σχολή Αρχιτεκτόνων Μηχανικών ΕΜΠ
Ιούνιος 2021

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Αντικείμενο της παρούσας διπλωματικής αποτελεί η ανάπλαση του πιο λαμπρού εν δυνάμει τμήματος της πόλης των Ιωαννίνων που πλέον αποτελεί την κύρια ζώνη αναψυχής της πόλης. Η καταγωγή μου, η υπάρχουσα παραμελημένη κατάσταση και η επιθυμία δημιουργίας ενός μέρους χαλάρωσης και σύνδεσης με το φυσικό τοπίο αποτέλεσαν τα κριτήρια επιλογής του συγκεκριμένου τμήματος.

Χαρακτηριστικό της πρότασης αποτελεί η παραλίμνια περιπατητική διαδρομή η έντασης της οποίας μεταβάλλεται τοπικά, η λογική των "δωματίων" που εντοπίζονται στον κόμβο εισόδου του Κάστρου, στους χώρους εστίασης της Μαβίλη και τέλος στην ομώνυμη πλατεία καθώς και τα "μπαλκόνια" θέασης στην περιοχή του Μάτσικα που τέμνουν τη διαδρομή αυτή.

Σκοπός είναι η απόλαυση, εναρμόνηση και επαφή με το φυσικό τοπίο και την ιστορία της πόλης διατηρώντας τον χαρακτήρα της περιοχής ως ζώνη αναψυχής.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΠΟΛΗ ΤΩΝ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ.....	01
2. Η ΛΙΜΝΗ ΠΑΜΒΩΤΙΔΑ.....	03
3. ΤΟ ΠΑΡΑΛΙΜΝΙΟ ΜΕΤΩΠΟ	
i. ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ.....	05
ii. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ.....	07
iii. ΑΝΤΙΛΗΠΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ.....	17
4. ΣΧΕΔΙΑΣΤΙΚΕΣ ΠΡΟΘΕΣΕΙΣ.....	20
5. ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ	
i. ΚΛΙΜΑΚΑ 1_1000.....	22
ii. ΚΛΙΜΑΚΑ 1_500.....	23
6. ΣΗΜΕΙΑ ΕΣΤΙΑΣΗΣ - ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΕΙΣ ΚΛΙΜΑΚΑ 1_200	
i. ΧΩΡΟΙ ΕΣΤΙΑΣΗΣ / ΜΑΤΣΙΚΑΣ.....	31
ii. ΠΛΑΤΕΙΑ ΜΑΒΙΛΗ / ΜΑΒΙΛΗ.....	33
iii. ΚΟΜΒΟΣ ΕΙΣΟΔΟΥ / ΚΑΣΤΡΟ.....	36
7. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	38

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΠΟΛΗ ΤΩΝ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Τα Ιωάννινα (ή αλλιώς Γιάννενα ή Γιάννινα) βρίσκονται στο βορειοδυτικό κομμάτι της ηπειρωτικής Ελλάδας σε υψόμετρο 470 μέτρων, χωροθετούνται στην πεδινή περιοχή του λεκανοπεδίου της λίμνης Παμβώτιδας και γειτνιάζουν άμεσα με τις μεγάλης αξίας φυσικές και τουριστικές περιοχές της Πίνδου, του Ζαγορίου, του Μετσόβου και των Τζουμέρκων. Είναι μία από τις μεγαλύτερες πόλεις της χώρας, η μεγαλύτερη πόλη του νομού Ιωαννίνων και πρωτεύουσα της Ηπείρου με 65.574 κατοίκους.

Η πόλη των Ιωαννίνων διαθέτει σύνθετη και πλούσια κοινωνικο - πολιτική ζωή, αποτέλεσε το δεκτικό πεδίο εγκατάστασης και συνύπαρξης διαφορετικών εθνοτήτων και μόρφωσε μέσα στα χρόνια ένα δυναμικό και κοσμοπολίτικο χαρακτήρα με μεγάλη πολιτιστική παράδοση. Σημαντικό ρόλο στην κοινωνική κινητικότητα της πόλης έπαιξε ο τουρισμός και οι αναπτυγμένες τουριστικές υποδομές. Κατάφερε να χαρακτηριστεί ως ιστορική πόλη και σταυροδρόμι πολιτισμού - εμπορίου. Τόσο σε τοπικό όσο και σε περιφερειακό και διαπεριφερειακό επίπεδο αποτελεί σπουδαίο εμπορικό και αστικό κέντρο.

Γεωμορφολογικά αναπτύχθηκε πάνω σε μια στενόμακρη ζώνη εδάφους ανάμεσα στη δυτική όχθη της λίμνης και στη λοφοσειρά που αναπτύσσεται παράλληλα σε αυτή, με μέγιστο υψόμετρο τα 640 μ. Το λεκανοπέδιο των Ιωαννίνων παρουσιάζει έντονα γεωμορφολογικά στοιχεία καθοριστικής σημασίας για την εξέλιξη της πόλης και της ευρύτερης περιοχής σε όλη την ιστορική της διαδρομή μέχρι και σήμερα. Τα στοιχεία αυτά είναι η λίμνη Παμβώτιδα, οι ορεινοί όγκοι που περιβάλλουν τη λίμνη (το όρος Μιτσικελίου και η οροσειρά της Πίνδου σε δεύτερο επίπεδο) και το νησάκι της λίμνης Παμβώτιδας.

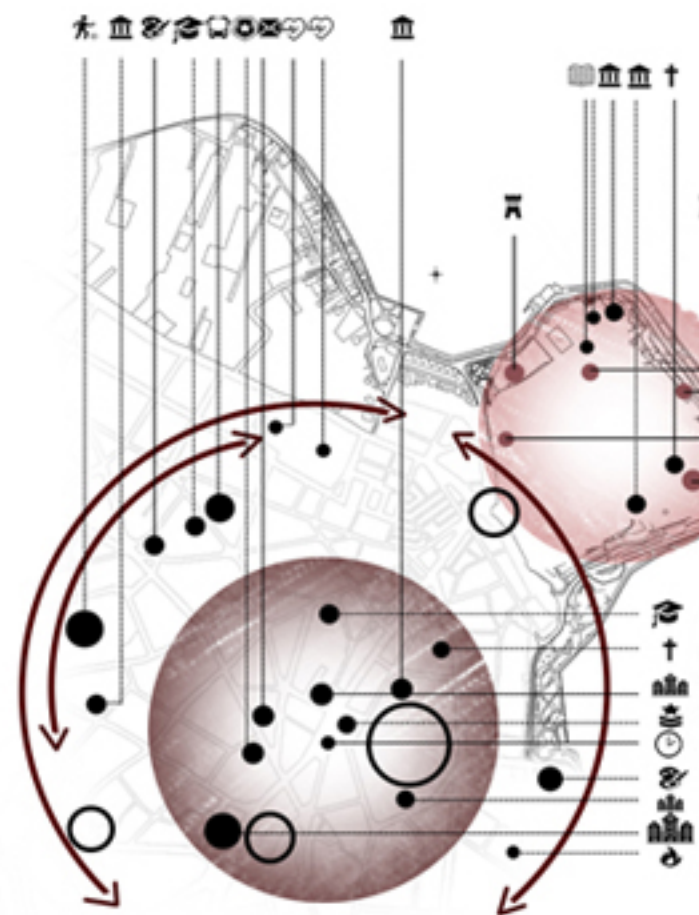
Σημαντικό στοιχείο είναι η λίμνη Παμβώτιδα, που συγκροτεί το στοιχείο της μνήμης έχοντας αφήσει τις εγγραφές της στον σχηματισμένο αστικό ιστό. Ουσιαστικά η ιδιαιτερότητα της θέσης της ιστορικής πόλης και του Κάστρου σε σχέση με τη λίμνη και το νησί, η πανάρχαια συνύπαρξη διαφορετικών τόπων και η σκηνική παρουσία του όρους Μιτσικελίου συνιστούν ένα φυσικό και πολιτιστικό τοπίο, μοναδικής αισθητικής και ελκυστικότητας, που αποτελεί το σκηνικό της καθημερινής ζωής και τον σημαντικότερο παράγοντα ποιότητας ζωής καθιστώντας την μια πόλη τοπίο.

εικ. 3 | Ιωάννινα
πηγή: www.geobase.tekmon.gr

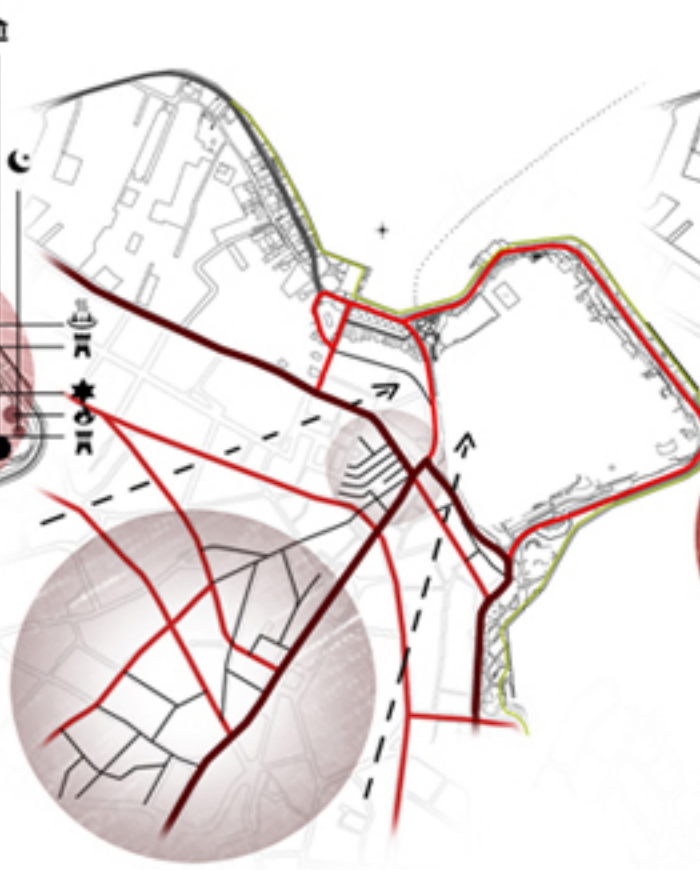

Χάρτης Τοποσήμων

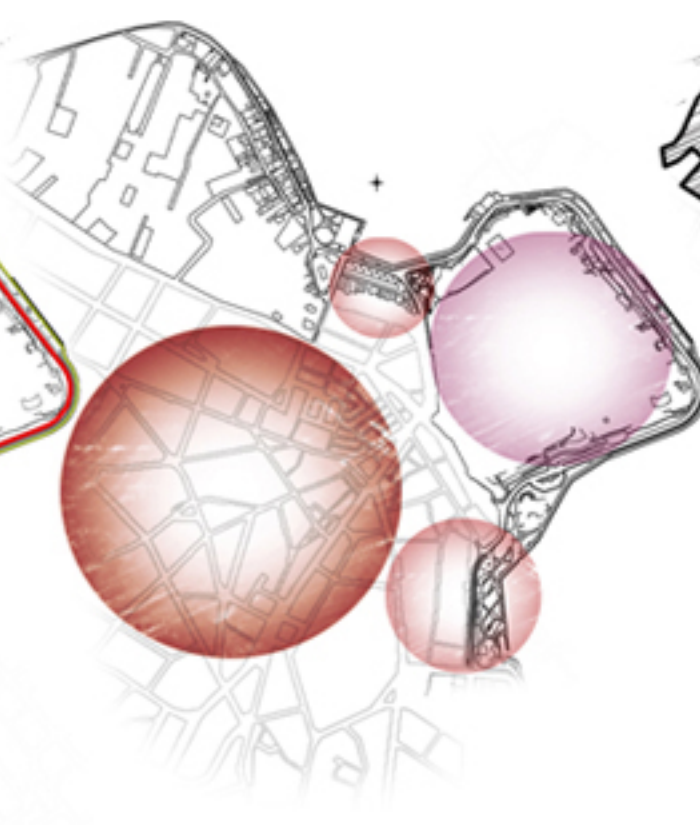
- τοπόσημα οθωμανικού χαρακτήρα
- τοπόσημα πόλης
- ελεύθεροι χώροι πρασίνου

Χάρτης Κυκλοφορίας

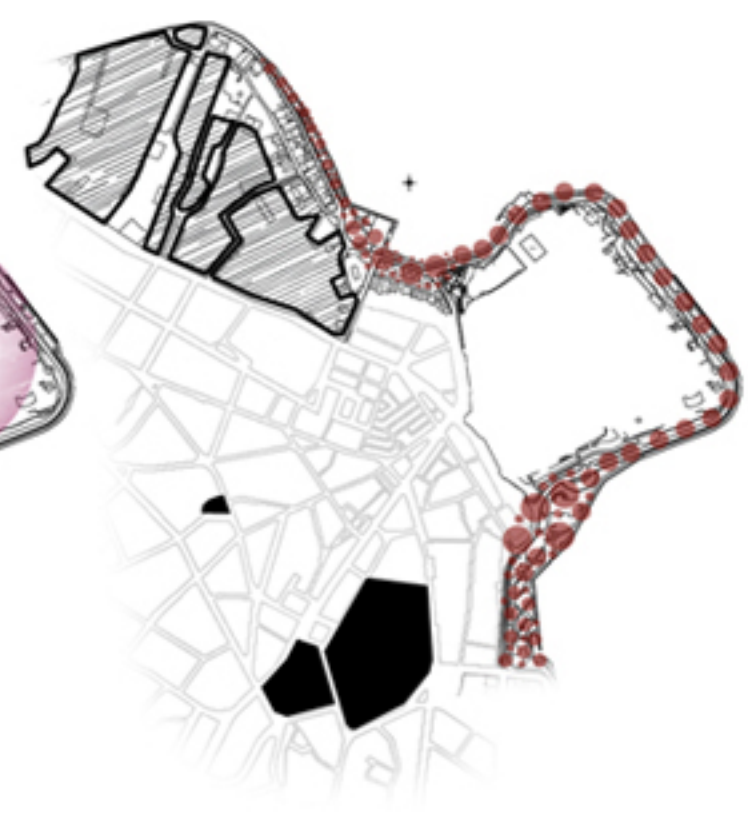
- κύρια οδική αρτηρία
- δευτερεύουσα οδική αρτηρία
- πεζόδρομος
- αχλούσα οδική αρτηρία
- μη αχλούσα οδική αρτηρία
- πορεία καραβιού
- παραλύμιος περίπατος

Χάρτης Συγκέντρωσης Χρήσεων

- εμπόριο
- εστίαση - αναψυχή
- αρχαιολογικός χώρος

Χάρτης Πρασίνου

- ελεύθεροι χώροι πρασίνου πόλης
- ▨ οδόμητες εκτάσεις
- ελεύθεροι χώροι πρασίνου παραλίνιου μετώπου

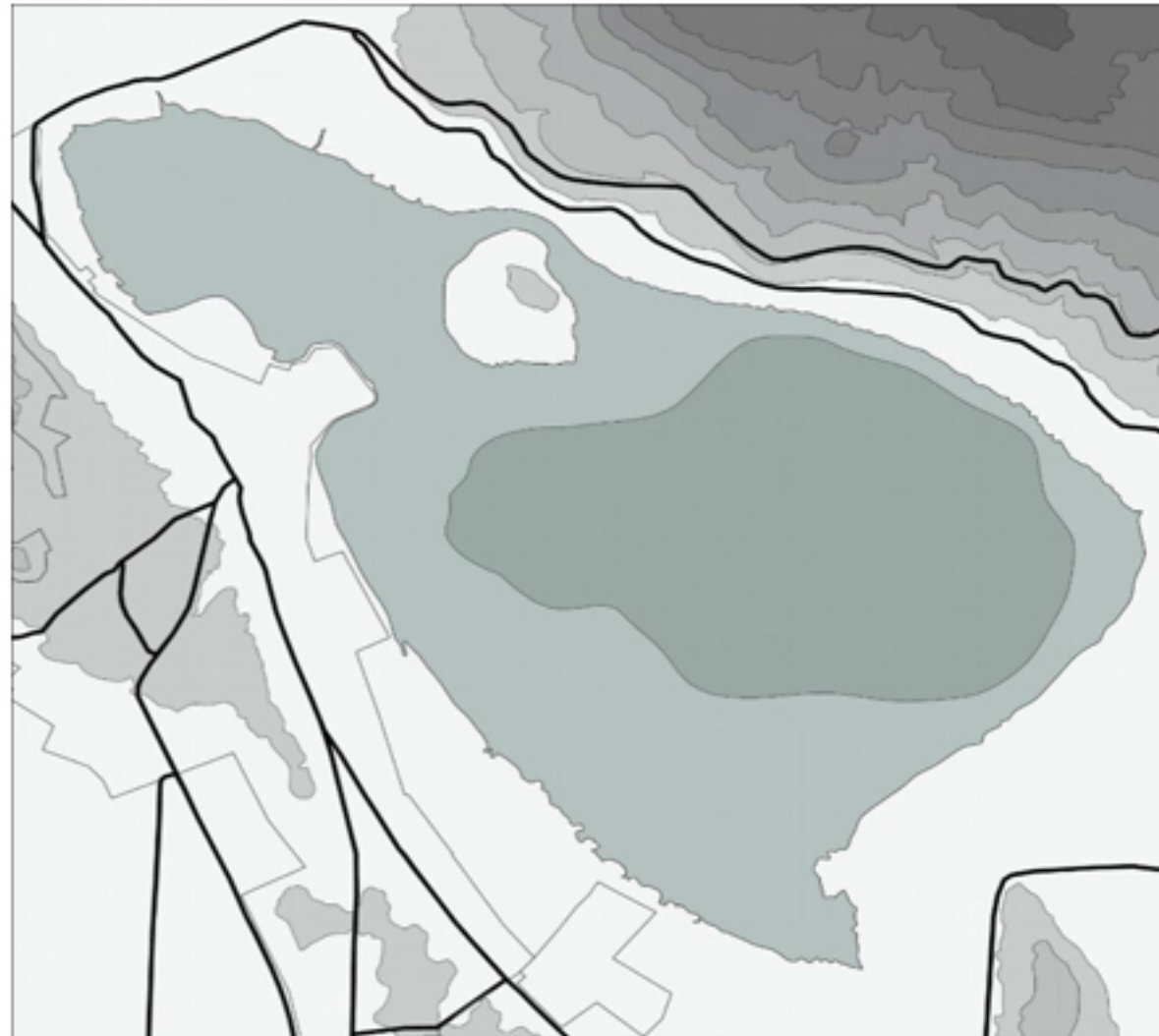
0 50 100 250 500 m

2. Η ΛΙΜΝΗ ΠΑΜΒΩΤΙΔΑ

Η ύπαρξη της πόλης των Ιωαννίνων είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με τη λίμνη Παμβώτιδα. Το όνομα «Παμβώτις» σημαίνει «αυτή που βόσκει τα πάντα», κάτι που υποδεικνύει την διαχρονική αξία της λίμνης σαν πηγή τροφής για την κτηνοτροφία και τα άγρια ζώα. Τα νερά της λειτουργούν ως καθρέφτης των βουνών της Ηπείρου και έχουν συνδεθεί με τον θρύλο της Κυρά Φροσύνης.

Η λίμνη βρίσκεται σε υψόμετρο 470 μέτρων από την επιφάνεια της θάλασσας και έχει σχήμα τριγωνικό με μήκος 7,5 περίπου χιλιόμετρα, και πλάτος από 1 ως 5 χιλιόμετρα. Το μέγεθος της φτάνει τα 24 τετραγωνικά χιλιόμετρα, ενώ το μήκος της ακτογραμμής φτάνει τα 30 χιλιόμετρα. Το μέσο βάθος της Παμβώτιδας είναι 4,5 μέτρα και το μέγιστο βάθος 9,2 μέτρα. Στα βόρεια της απλώνεται σαν κάθετο τείχος το Μιτσικέλι και στα νότια της καταλήγουν οι ανατολικές πλαγιές του Τόμαρου. Η λίμνη σχηματίζεται από τα νερά των πηγών Ντραμπάντοβας, Σεντενίκου, Τούμπας, Μπλιτισίου και Κρύας Βρύσης που αναβλύζουν στους πρόποδες του Μιτσικελίου και από τα ρέματα Σερβιανών, Λαγκάτσας, Γκούρας και Κυδωνίας. Στα βόρεια της λίμνης βρίσκεται το γραφικό Νησί των Ιωαννίνων, συνολικής έκτασης 320 στρεμμάτων.

Η περιοχή της λίμνης είναι προστατευόμενος βιότοπος του Natura 2000. Έχει υποστεί πλήθος παρεμβάσεων, που υποβάθμισαν με τα χρόνια την οικολογική της αξία, ωστόσο μέχρι σήμερα αποτελεί έναν μοναδικό οικότοπο που ακόμα προσφέρει τροφή και προστασία σε πολλά παρυδάτια και υδάτια είδη της πανίδας και χλωρίδας.

εικ.4 | λεκανοπέδιο Ιωαννίνων, πηγή: www.issuu.com

Οι μετρήσεις στάθμης γίνονται επίσημα από το ΓΟΕΒ. Ο Φορέας Διαχείρισης της λίμνης Παμβώτιδας διαθέτει αρχεία των μετρήσεων της στάθμης που πραγματοποιούνται δύο φορές την εβδομάδα.

εικ.5 | σχεδιαγράμματα στάθμης Παμβώτιδας, πηγή: www.issuu.com

| χλωρίδα

| ορνιθοπανίδα

| θηλαστικά

Παρυδάτια

Υδάτια

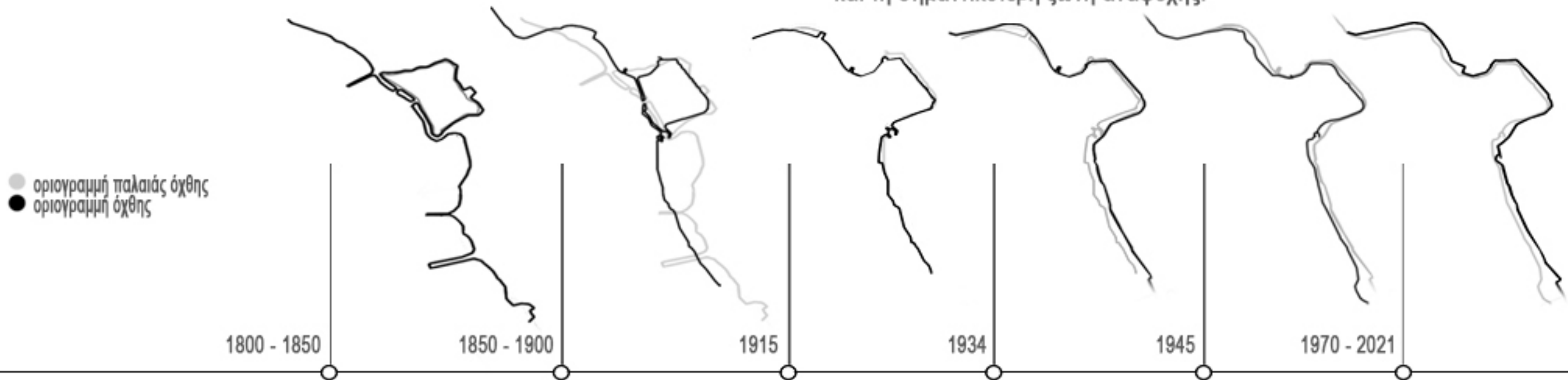
εικ. 6 | βιοποικιλότητα Παμβώτιδας, πηγή: www.naturagraeca.com

Η βλάστηση της Παμβώτιδας αποτελείται κυρίως από ελόβια και λιγότερο από υδρόβια είδη, ενώ η ορνιθοπανίδα της περιοχής περιλαμβάνει περισσότερα από 170 είδη. Στο λεκανοπέδιο της λίμνης έχουν καταγραφεί και πολλά είδη θηλαστικών. Στη λίμνη ζούν επίσης 9 είδη αμφιβίων, 24 είδη ερπετών και 24 είδη ψαριών, από τα οποία πολλά είναι εισηγμένα και δυστυχώς έχουν εκτοπίσει τα αυτόχθονα είδη της Παμβώτιδας. Τέλος στην Παμβώτιδα ζούν και πολλά ενδιαφέροντα μαλάκια.

3. ΤΟ ΠΑΡΑΛΙΜΝΙΟ ΜΕΤΩΠΟ

Το παραλίμνιο μέτωπο αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι της φυσιογνωμίας και της λειτουργίας της πόλης των Ιωαννίνων. Η σχέση του με την πόλη είχε πολλές διακυμάνσεις ανά ιστορική περίοδο. Πλέον αποτελεί το πιο λαμπρό τμήμα της πόλης και τη σημαντικότερη ζώνη αναψυχής.

ι. ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ

Το Κάστρο αποτελεί το σημείο αναφοράς της παραλίμνιας περιοχής και το έμβλημα της πόλης γενικότερα. Η πόλη γεννήθηκε εντός αυτού και αργότερα επεκτάθηκε εκτός των τειχών του, πάντα όμως σε άμεση σχέση μαζί του - όντας το διοικητικό κέντρο της πόλης για αιώνες - και όχι με το παραλίμνιο μέτωπο, το οποίο μέχρι και την απελευθέρωση της πόλης το 1913 αποτελούσε ζώνη αγροτικών, αλιευτικών και κτηνοτροφικών δραστηριοτήτων λόγω των συνθηκών υγιεινής που επικρατούσαν στις παραλίμνιες εκτάσεις και της σαθρότητας του εδάφους που δεν επέτρεπαν την εγκατάσταση χρήσεων εμπορίου, διοίκησης ή κατοικίας. Είχε σαφή χαρακτήρα και ήταν αποκομμένο από το σώμα της πόλης. Η λίμνη ζωοδοτούσε την πόλη, εξυπηρετούσε την ταχύτερη σύνδεσή της με τους κοντινούς οικισμούς και διευκόλυνε τη διακίνηση εμπορικών και αγροτικών προϊόντων.

Η πρώτη προσπάθεια σύνδεσης του παραλίμνιου μετώπου με την πόλη σημειώνεται τη δεκαετία του '30, όπου μέχρι τότε η τάφος που χώριζε τη χερσόνησο του κάστρου με το χερσαίο τμήμα της πόλης έχει επιχωματωθεί και περιμετρικά του κάστρου έχει κατασκευαστεί αμαξιτός δρόμος. Η περιοχή διατηρεί τον αλιευτικό χαρακτήρα της, ο οποίος βρίσκει πρόσφορο έδαφος κατά μήκος του νέου δρόμου.

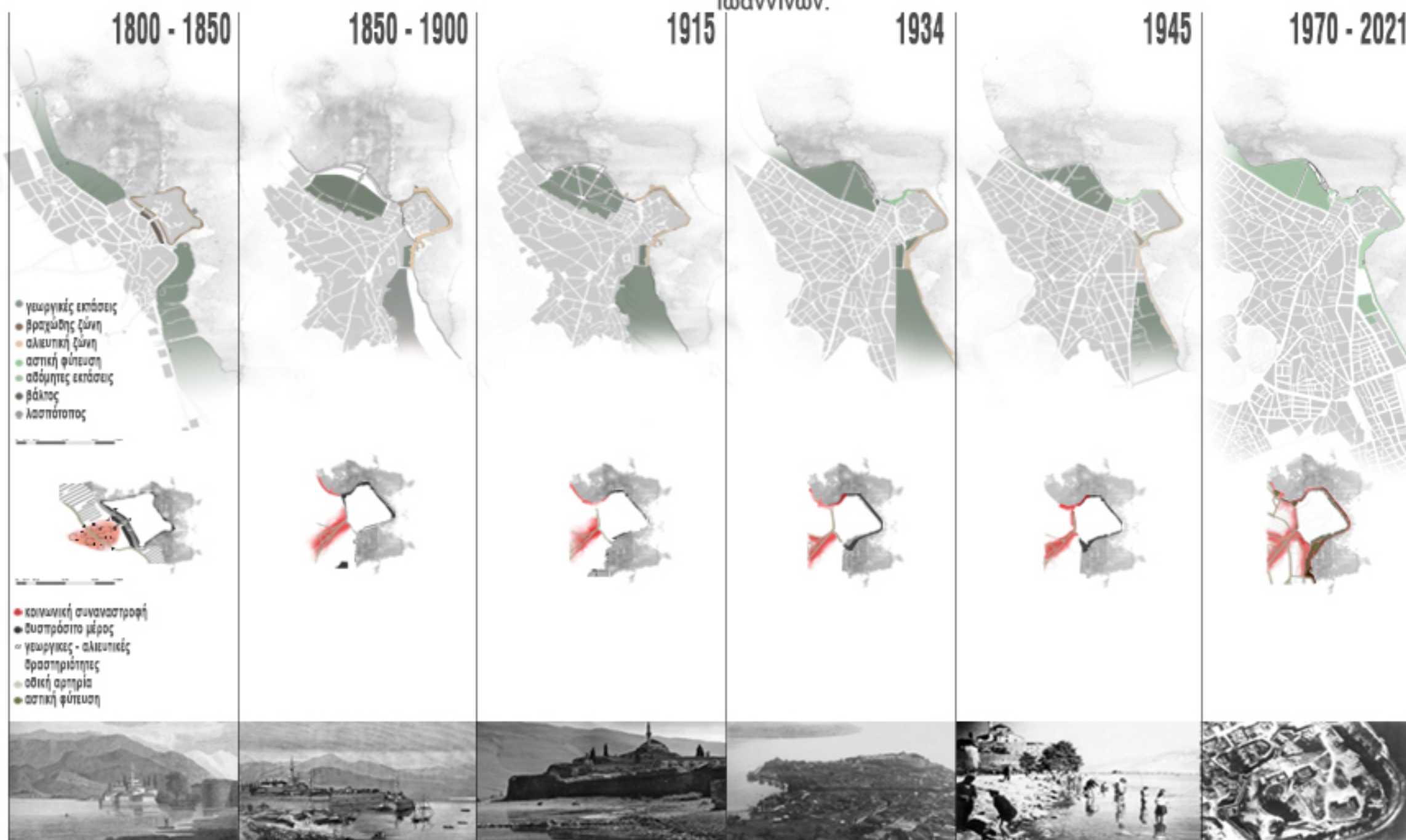
Κατά την περίοδο της κατοχής και του εμφυλίου αντανakλάται ο χαρακτήρας της περιοχής και η σημασία της λίμνης στη ζωή των κατοίκων στην προπάθειά τους να βιοποριστούν από αυτή καθώς και η γενικότερη μεταβολή του αστικού τοπίου. Τα μεταπολεμικά χρόνια, ο έως τότε παγιωμένος χαρακτήρας των παραλίμνιων εκτάσεων της πόλης αρχίζει να αλλάζει σταδιακά και μέχρι τη δεκαετία του '80 το παραλίμνιο μέτωπο έχει αποκτήσει μια μορφή αρκετά κοντά στη σημερινή.

Το αποκορύφωμα των αλλαγών αυτών εντοπίζεται στη διάρκεια των δεκαετιών '80 και '90 και εκφράζεται κυρίως με αλλαγές στις χρήσεις. Αφορμή στάθηκε η ανάπτυξη του εσωτερικού τουρισμού με τις ιδιωτικές επιχειρήσεις να εκφράζουν το ενδιαφέρον τους για τμήμα της παραλίμνιας έκτασης και να αναλαμβάνουν την αναβάθμισή του.

Τα τελευταία χρόνια η χωρική οργάνωση της πόλης παρουσίαζε αρκετά προβλήματα και έτσι γεννήθηκε η επιθυμία βελτίωσης της εικόνας της. Η επιθυμία αυτή πραγματοποιήθηκε μέσα από πολλαπλά έργα αναπλάσεων που ακολούθησαν. Σημαντικό κίνητρο αποτέλεσε επίσης η ανάπτυξη του τουρισμού στην πόλη, πιο συγκεκριμένα η μορφή του εναλλακτικού τουρισμού.

Παράλληλα η ολοκλήρωση της Εγνατία Οδού το 2014, η ολοκλήρωση της Ιονία Όδου το 2017 και η ανακατασκευή του αεροδρομίου το 2019 αποτέλεσαν τους βασικούς παράγοντες που άλλαξαν σημαντικά την οικονομική ταυτότητα της Ηπείρου, κυρίως δημιουργώντας τους όρους για κάτι διαφορετικό.

Μέσα στο διάστημα αυτό το παραλίμνιο μέτωπο άλλαξε ριζικά. Οι εκτάσεις του καταλαμβάνονται από δραστηριότητες αναψυχής κάθε είδους, προσελκύοντας το ενδιαφέρον του συνόλου των κατοίκων της πόλης, αλλά κυρίως του νεανικού πληθυσμού. Βαθμιαία πραγματοποιήθηκε ο μετασχηματισμός του παραλίμνιου μετώπου των Ιωαννίνων από ζώνη αγροτικών, αλιευτικών και οχλουσών μεταποιητικών δραστηριοτήτων στη μεγαλύτερη ζώνη αναψυχής της πόλης των Ιωαννίνων.

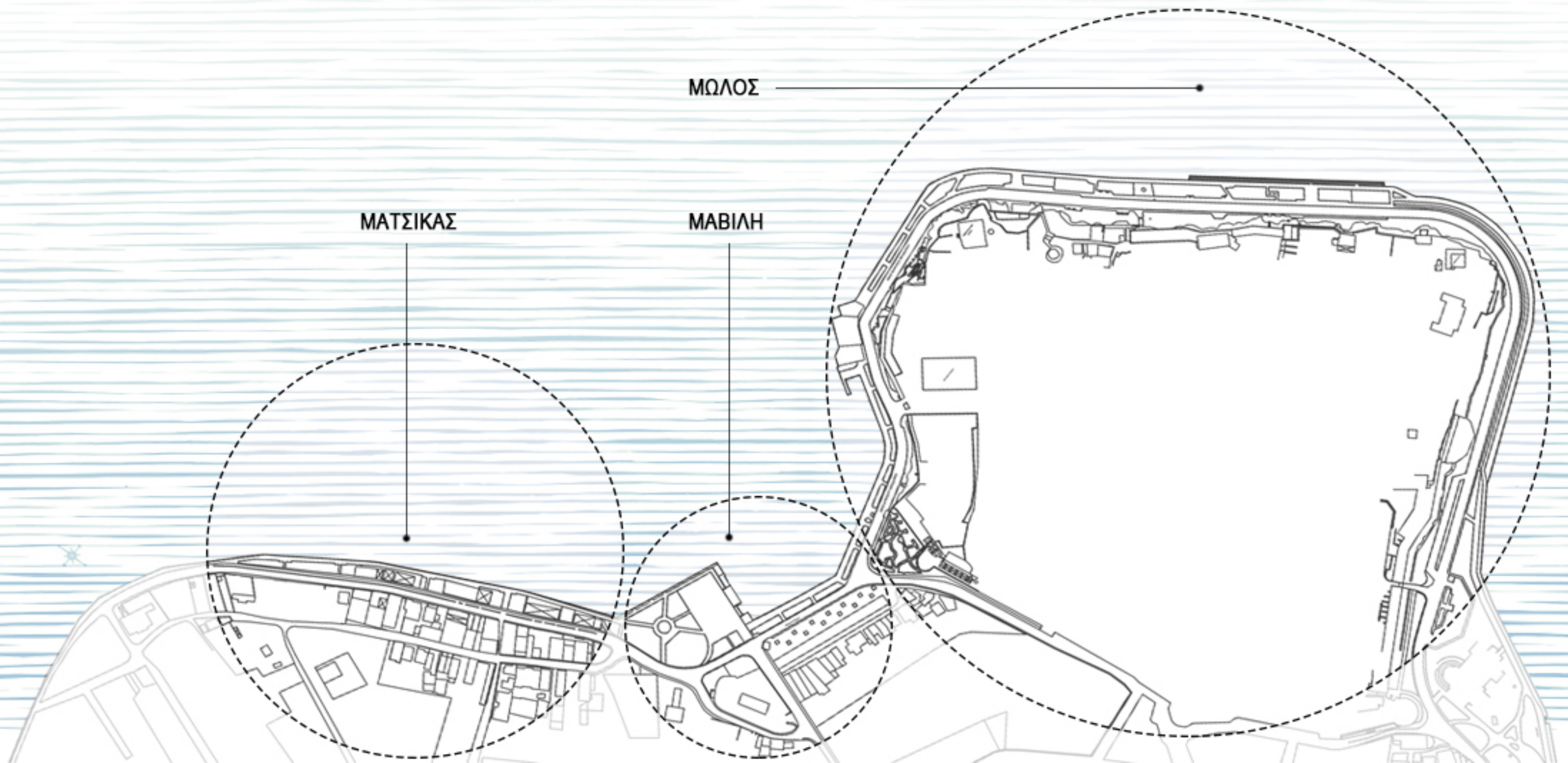

Στην προσπάθεια μελέτης, ανάλυσης και κατανόησης του παραλίμνιου μετώπου το τμήμα που επέλεξα να εστιάσω και να εμβαθύνω εκτείνεται από την περιοχή του Μάτσικα έως το θεατράκι της Σκάλας. Το τμήμα αυτό χωρίζεται σε τρεις υποπεριοχές ανάλυσης: Μάτσικας, Μαβίλη και Μώλος.

ii. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ

Σε πρώτο στάδιο επιχείρησα ένα είδος λειτουργικής ανάλυσης, όπου μέσω διαγραμμάτων μελετώνται και καταγράφονται οι συνδέσεις, οι ροές - στάσεις καθώς και η σχέση της στάθμης της λίμνης με το εκάστοτε τμήμα.

ΜΑΤΣΙΚΑΣ |

Ο τρόπος οργάνωσης των λειτουργιών του συγκεκριμένου τμήματος είναι αρκετά ευκρινής. Η παραλίμνια περιοχή αναπτύσσεται ανάμεσα στην οδική αρτηρία ήπιας κυκλοφορίας, κατά μήκος της οποίας υπάρχει μια λωρίδα κίνησης ποδηλάτων και πεζών και την παραλίμνια περιπατητική διαδρομή. Μεταξύ τους μεσολαβούν χώροι αστικού πρασίνου που εναλλάσσονται με τους χώρους εστίασης. Ανάμεσα από τον παραλίμνιο περίπατο και την οριογραμμή της λίμνης εντοπίζεται μια λωρίδα πρασίνου buffer, που σε συνδυασμό με τα κιγκλιδώματα διαμορφώνουν το παραλίμνιο μέτωπο. Χαρακτηριστικό της περιοχής αποτελούν οι ταβέρνες με τους υπαίθριους χώρους που είναι ο κύριος λόγος επισκεψιμότητας στο συγκεκριμένο τμήμα.

εικ. 7 | άποψη εισόδου στον Μάτσικα

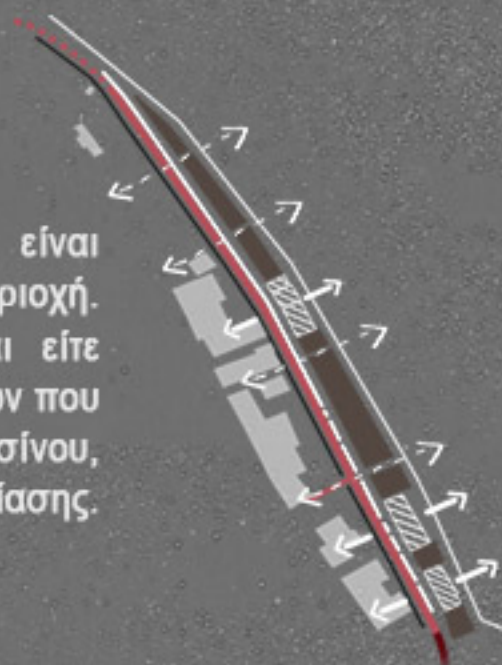
εικ. 8 | άποψη παραλίμνιου περιπάτου

πηγή: www.google.gr/maps

/ Στο παραπάνω φωτογραφικό υλικό αποτυπώνται οι ταβέρνες-τοπόσημα και οι χώροι κίνησης των πεζών.

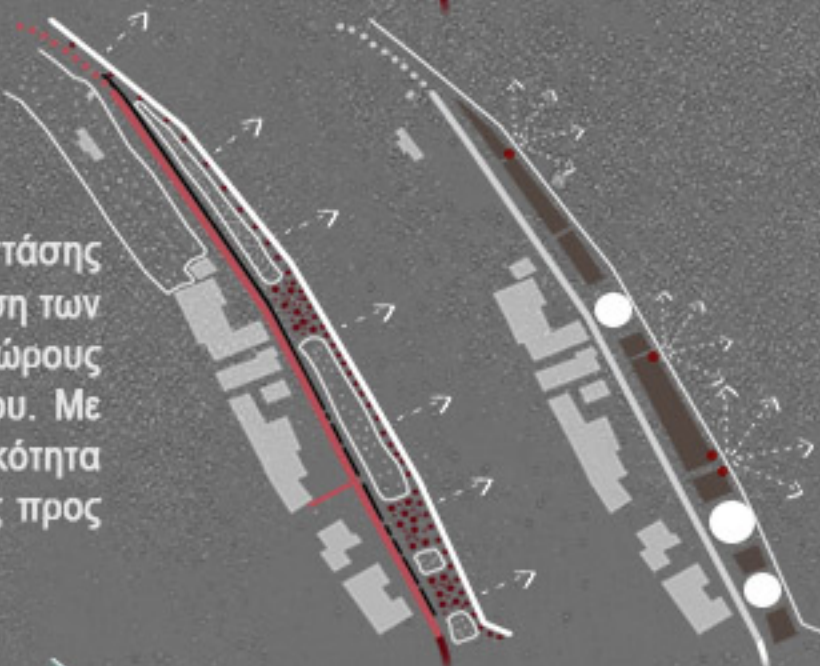
συνδέσεις |

Ο παραλίμνιος περίπατος δεν είναι αποκομμένος από την υπόλοιπη περιοχή. Η σύνδεσή του πραγματοποιείται είτε άμεσα, μέσω των επιμέρους πορειών που εντοπίζονται στους χώρους πρασίνου, είτε έμμεσα μέσω των χώρων εστίασης.

ροή - στάση |

Λόγω των ελάχιστων χώρων στάσης παρατηρείται αυξημένη συγκέντρωση των ανθρώπινων ροών στους χώρους εστίασης αντί των χώρων πρασίνου. Με αυτό τον τρόπο μειώνεται η ελκυστικότητα και το ενδιαφέρον επισκεψιμότητας προς την περιοχή.

πλημμύρες |

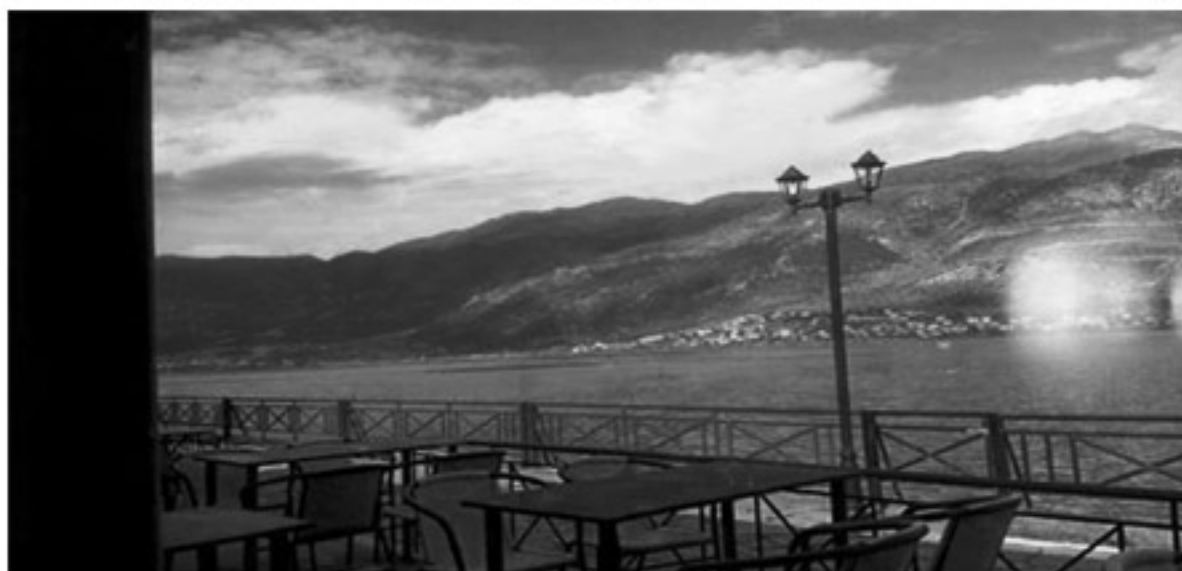
Κατά τη χειμερινή περίοδο λόγω των συχνών βροχοπτώσεων και των ισχυρών ανέμων παρατηρείται άνοδος της στάθμης της λίμνης που μπορεί να φτάσει μέχρι τους υπαίθριους χώρους εστίασης. Δεδομένου των παραπάνω και της εποχιακής λειτουργίας των υπαίθριων χώρων εστίασης, η επισκεψιμότητα στην περιοχή μειώνεται αισθητά.

εικ. 9 | φωτογραφική αποτύπωση Μάτισκα, πηγή: www.egiannina.wordpress.com

εικ. 10 | φωτογραφική αποτύπωση Μάτσικα, πηγή: www.egiannina.wordpress.com

Η Μαβίλη είναι το πιο πολυσύχναστο τμήμα της παραλίμνιας περιοχής. Κύρια στοιχεία οργάνωσής της αποτελούν η ομώνυμη πλατεία και οι χώροι εστίασης που αναπτύσσονται πλησίον της κύριας οδικής αρτηρίας, στην οποία καταλήγουν οι δυο κεντρικές αρτηρίες εισόδου στην περιοχή. Χαρακτηριστικό αποτελεί η παραλίμνια διαδρομή που συνεχίζει περιμετρικά του Κάστρου μαζί με τα ιστορικά πλατάνια. Η πλατεία οργανώνεται σε δύο τμήματα, την κυρίως πλατεία και το πάρκο Μαβίλη που λειτουργεί ως όριο προς την οδική αρτηρία. Το τμήμα μπροστά από τους χώρους εστίασης μαζί με τα πλατάνια λειτουργεί ως χώρος εκτόνωσης των καταστημάτων και αποκόπτεται μέσω της οδικής αρτηρίας από τον παραλίμνιο περίπατο. Η λωρίδα πρασίνου buffer, ως νοητή συνέχεια της λογικής του πάρκου Μαβίλη, αποτελεί ένα επιπλέον όριο του παραλίμνιου περιπάτου προς την οδική αρτηρία και συνεχίζει περιμετρικά του Κάστρου περικλύοντας τα ιστορικά πλατάνια. Σχετικά με τη διαμόρφωση του παραλίμνιου μετώπου, η πλατεία αποτελεί το όριο με την λίμνη ενώ στο υπόλοιπο τμήμα υπάρχουν κιγκλιδώματα.

εικ. 11 | θέα από οδ. Ευαγγελίδη

εικ. 12 | δευτερεύουσα είσοδος | οδ. Ευαγγελίδη

εικ. 13. | θέα από οδ. Καραμανλή

εικ. 14 | κύρια είσοδος | οδ. Καραμανλή

πηγή: www.google.gr/maps

/ Στο παραπάνω φωτογραφικό υλικό αποτυπώνται οι χώροι εστίασης-τοπόσημα και οι χώροι κίνησης των πεζών.

συνδέσεις |

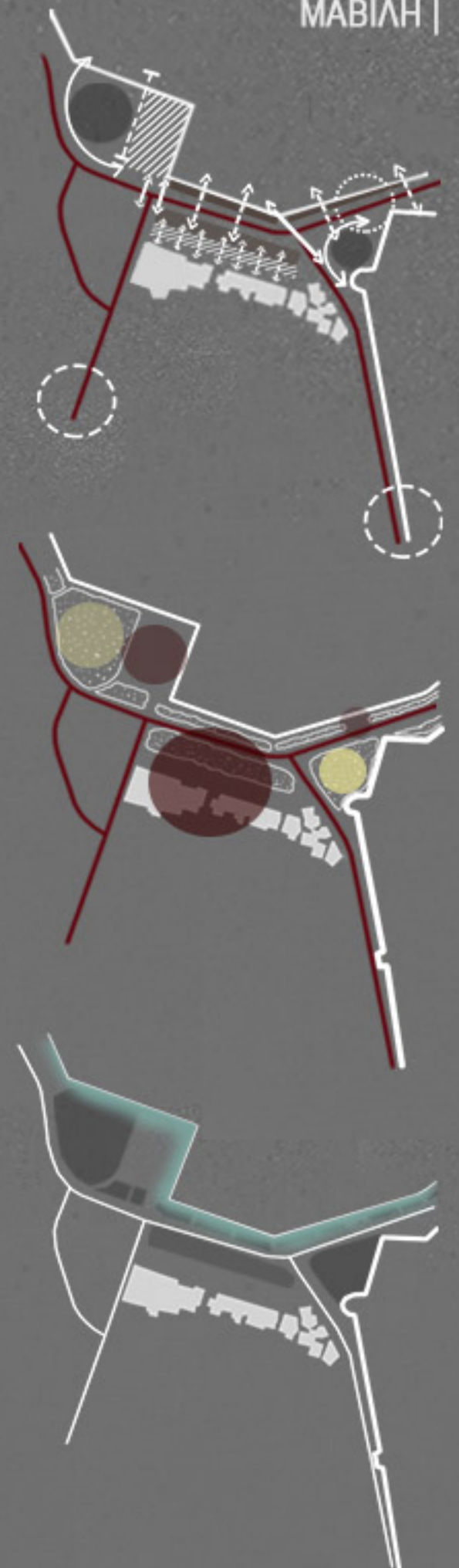
Η σύνδεση του παραλίμνιου περιπάτου με την περιοχή είναι ισχυρή στο κύριο τμήμα της πλατείας που αποτελεί χώρο εκτόνωσής του. Στο υπόλοιπο τμήμα η σύνδεση επιτυγχάνεται μέσω των πορειών στη λωρίδα buffer. Ωστόσο η μεσολάβηση της οδικής αρτηρίας δεν καθιστά τόσο εύκολη τη σύνδεση αυτή. Κύριο σημείο σύνδεσης αποτελεί ο υπαίθριος χώρος των καταστημάτων εστίασης. Αν και στην περιοχή εντοπίζονται δύο πάρκα, η εγκαταλελειμμένη κατάστασή τους δεν προσελκύει το ενδιαφέρον του περιπατητή.

ροή - στάση |

Κύριοι πυρήνες συγκέντρωσης ανθρώπινων ροών αποτελούν το κύριο τμήμα της πλατείας, οι χώροι εστίασης και το πορθμείο. Παρόλο που στην πλατεία υπάρχει το ομώνυμο πάρκο, η απουσία χώρων στάσης είναι ο κύριος λόγος που δεν προσελκύει το ενδιαφέρον του περιπατητή καθώς η συγκέντρωσή τους παρατηρείται στην κυρίως πλατεία. Επιπλέον η εγκαταλελειμμένη κατάσταση του πάρκου στον κόμβο εισόδου του Κάστρου αποτελεί τον αντίστοιχο λόγο μη προτίμησής του.

πλημμύρες |

Η εμφάνιση ισχυρών καιρικών φαινομένων κατά τη χειμερινή περίοδο έχει ως αποτέλεσμα πολλές φορές η στάθμη της λίμνης να φτάνει μέχρι το όριο της οδικής αρτηρίας. Ωστόσο στο τμήμα της πλατείας το φαινόμενο αυτό καταπολεμάται λόγω της ισχυρής μορφολογίας της. Παρ' όλα αυτά η επισκεψιμότητα διατηρείται, όμως περιορίζεται στους χώρους εστίασης.

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΗ ΑΠΟΤΥΠΩΣΗ

εικ. 15 | φωτογραφική αποτύπωση πλατείας Μαβίλη, πηγή: www.epirusblog.gr

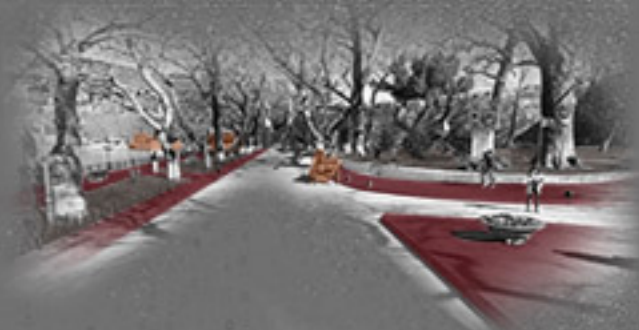

εικ. 16 | φωτογραφική αποτύπωση Μαβίλης, πηγή: www.epirusblog.gr

ΜΩΛΟΣ |

Η παραλίμνια περιοχή αναπτύσσεται ανάμεσα στην κύρια οδική αρτηρία, εκατέρωθεν της οποίας εντοπίζονται δύο δευτερεύουσες περιπατητικές πορείες και τον παραλίμνιο περίπατο. Μεσολαμβάν χώροι αστικού πρασίνου που εναλλάσσονται με χώρους στάσης. Χαρακτηριστικό της περιοχής αποτελεί η διπλή δεντροστοιχία των πλατάνων κατά μήκος της, η ιστορική καφετέρια της Κυρά Φροσύνης που εισχωρεί στη λίμνη διαφοροποιώντας την παραλίμνια οριογραμμή και το εμβληματικό Κάστρο που λειτουργεί ως όριο προς τον αστικό ιστό. Το μέτωπο ως προς τη λίμνη διαμορφώνεται άλλοτε με κιγκλιδώματα, άλλοτε με στηθαίο, άλλοτε με κερκίδες.

εικ. 17 | άποψη είσοδου | κόμβος Κάστρου

εικ. 18 | άποψη παραλίμνιου περιπάτου

πηγή: www.google.gr/maps

/ Στο παραπάνω φωτογραφικό υλικό αποτυπώνται τα τοπία και οι χώροι κίνησης των πεζών.

συνδέσεις |

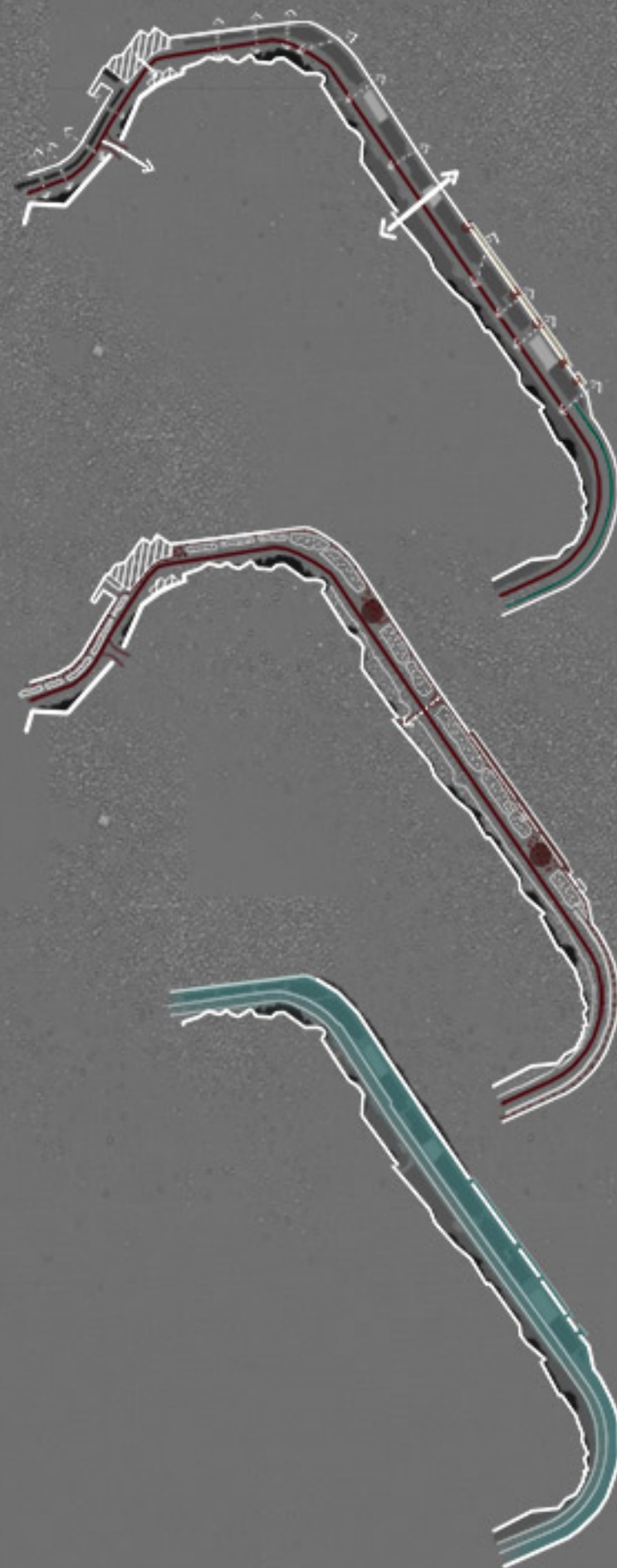
Ο παραλίμνιος περίπατος, μέσω των υπάρχουσων επιμέρους πορειών, συνδέεται με τον δευτερεύον. Η δεντροστοιχία των ιστορικών πλατάνων λειτουργεί ως πλάτη προς την οδική αρτηρία προσφέροντας φυσική σκίαση. Το ιστορικό Κάστρο αποτελεί το όριο με τον αστικό ιστό και συνδέεται με την παραλίμνια περιοχή μέσω της πύλης εισόδου της Καλέ.

ροή - στάση |

Κύριος πόλος έλξης και συγκέντρωσης ανθρώπινων ροών είναι η καφετέρια της Κυρά Φροσύνης. Η παρουσία κερκίδων σε τμήμα της παραλίμνιας περιοχής συγκεντρώνει επίσης αξιόλογο ποσοστό ανθρώπινων ροών. Το στηθαίο που τρέχει στο μεγαλύτερο τμήμα του παραλίμνιου μετώπου αποτελεί σταθερή επιλογή των περιπατητών για ξεκούραση.

πλημμύρες |

Η πιθανή υπερχείλιση των υδάτων κατά τη χειμερινή περίοδο λόγω ισχυρών ανέμων και βροχοπτώσεων, μπορεί να φτάσει μέχρι τα όρια του Κάστρου. Δεδομένου ότι το συγκεκριμένο τμήμα επιλέγεται από την πλειοψηφία των κατοίκων και μη για τον ημερήσιο περιπάτο, η διέλευση καθίσταται δύσκολη. Επομένως η επισκεψιμότητα περιορίζεται.

εικ. 19 | φωτογραφική αποτύπωση Μώλου, πηγή: www.ioanninatoday.blogspot.com

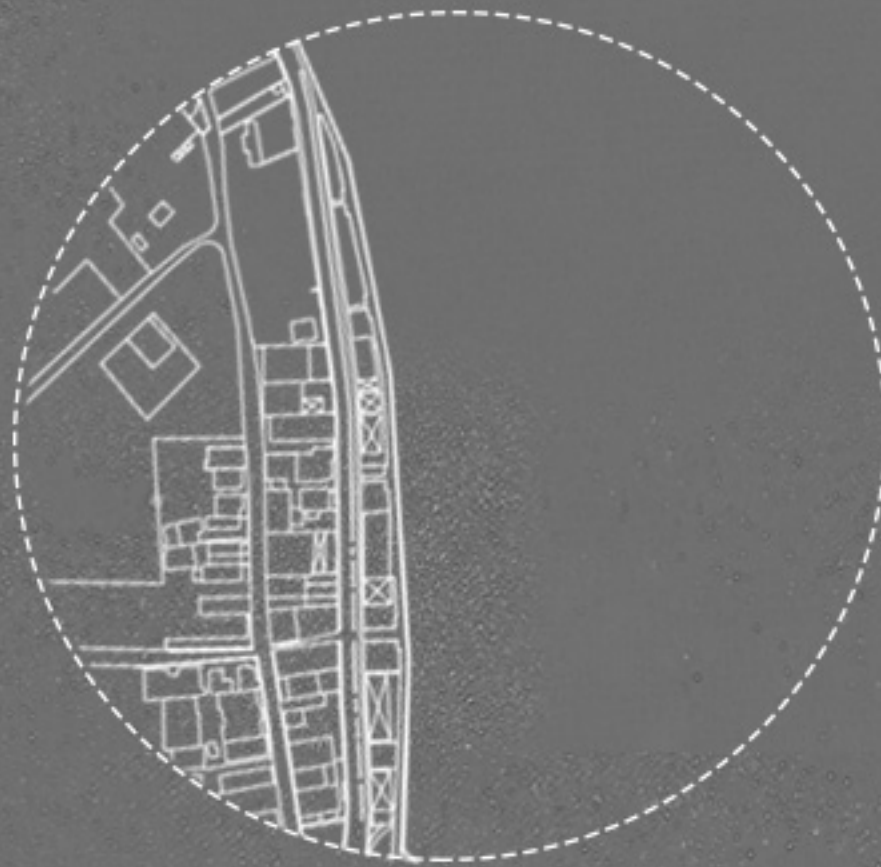
εικ. 20 | φωτογραφική αποτύπωση Μώλου, πηγή: www.ioanninatoday.blogspot.com

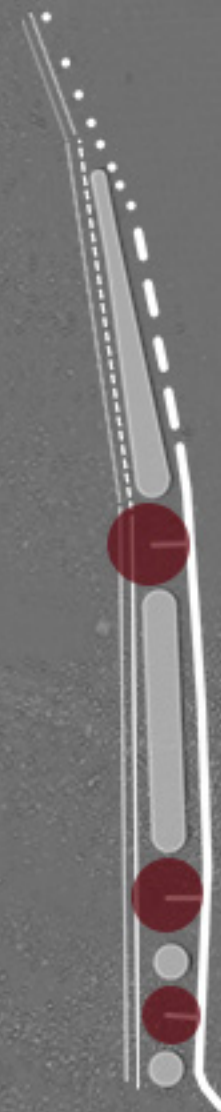
iii. ΑΝΤΙΛΗΠΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ

Σε επόμενο στάδιο ακολουθεί ένα είδος αντιληπτικής ανάλυσης, όπου μέσω διαγραμμάτων και φωτογραφιών επιχειρήσα να αποτυπώσω την αίσθηση που λαμβάνει κάποιος και τον τρόπο που βιώνει το παραλίμνιο μέτωπο περπατώντας σε αυτό. Πρόκειται για μια διαδρομή που περικλύει στο εσωτερικό της διαφορετικές περιοχές, όρια, κόμβους συνάντησης, τοπόσημα και στοιχεία μνήμης. Αν και επαναλαμβανόμενη πολλές φορές, δεν έχει πάντα την ίδια συναιθηματική ένταση ούτε ερμηνεύεται κάθε φορά με τον ίδιο τρόπο. Αποτελεί προσωπικό μέσο ανάγνωσης του καθενός. Όλοι αυτοί οι τόποι που περικλύει, κάθε φορά αποκτούν διαφορετικό νόημα και χρήση.

χαρτογραφικό υπόβαθρο

διάγραμμα κίνησης

φωτογραφικό υλικό

ΜΑΤΣΙΚΑΣ |

Διασχίζοντας την περιοχή του Μάτσικα γίνεται αντιληπτή η δυναμική του παραλίμνιου περιπάτου. Πρόκειται για μια διαδρομή κλιμακούμενης έντασης που φτάνοντας προς το τέλος φθίνει. Καθ' όλη τη διάρκειά της συνοδεύεται από το φυσικό τοπίο μοναδικής ομορφίας. Παρόλο που ο περιπατητής βρίσκεται σε άμεση σχέση με τη λίμνη ταυτόχρονα νιώθει αποκομμένος από αυτή. Η έλλειψη χώρων στάσης, που θα του προσέφερε τη δυνατότητα ξεκούρασης και απόλαυσης του φυσικού τοπίου, σε συνδυασμό με την σκληρή μορφή του παραλίμνιου μετώπου παίζουν καταλυτικό ρόλο στην έλλειψη προτίμησης επίσκεψης της περιοχής. Πόλο έλξης προς την περιοχή αποτελούν οι υπαίθριοι χώροι εστίασης εποχιακού χαρακτήρα περιορίζοντας έτσι τους λόγους επισκεψιμότητας.

/ Στο δίπλα φωτογραφικό υλικό αποτυπώνεται η δυναμικότητα της κίνησης κατά μήκος του παραλίμνιου περιπάτου

ΜΑΒΙΛΗ |

Φτάνοντας στην περιοχή της Μαβίλη από την κύρια είσοδο, αμέσως δημιουργείται η αίσθηση της υποχρέωσης στον περπατητή να επιλέξει πορεία κατεύθυνσης. Το γεγονός αυτό οφείλεται στην κύρια οδική αρτηρία που χωρίζει το παραλίμνιο τμήμα από την υπόλοιπη περιοχή, δημιουργώντας έτσι μια σύγχυση.

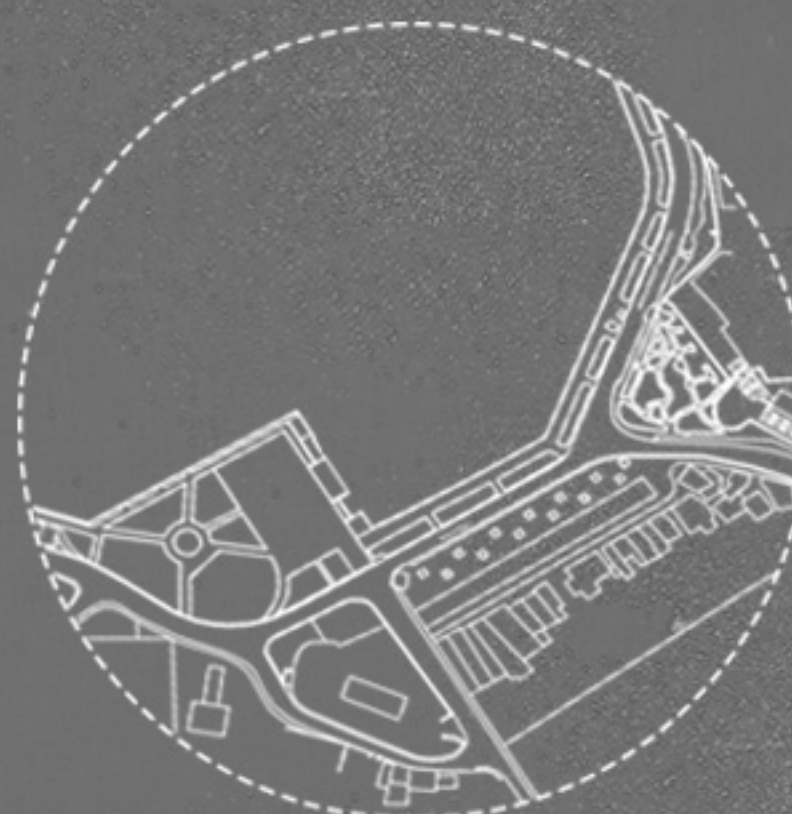
Το πάρκο στον κόμβο εισόδου μπροστά από το Κάστρο ενώ θα μπορούσε, λόγω της κομβικότητας του σημείου στο οποίο βρίσκεται, να εξελιχθεί σε έναν ακόμη χώρο εκτόνωσης των ανθρώπινων ροών, η εγκαταλελειμμένη κατάστασή του αποτελεί εμπόδιο.

Σημαντικός πυρήνας κοινωνικής συναναστροφής της περιοχής είναι ο υπαίθριος χώρος των καταστημάτων εστίασης, που παρότι αναπτυσσόμενος πλησίον της οδικής ασηρίας, χάρη στην παρουσία των πλατάνων προσελκύει το ενδιαφέρον του επισκέπτη.

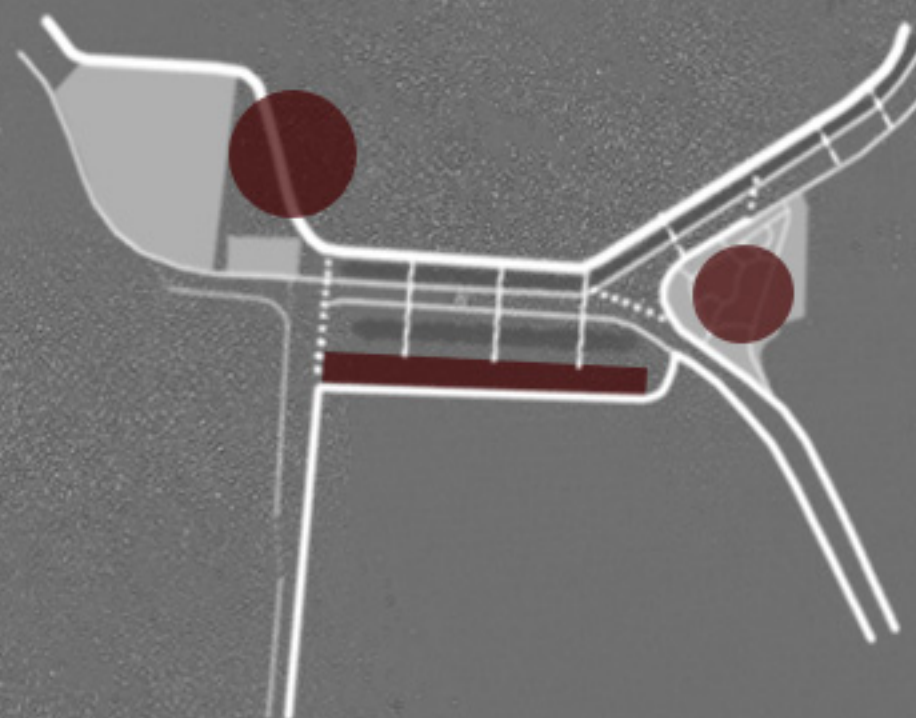
Προχωρώντας στο χώρο αμέσως γίνεται αντιληπτή η σταθερής έντασης παραλίμνια περπατητική διαδρομή, με κυριότερο σημείο εκτόνωσης την ομώνυμη πλατεία. Η πλατεία Μαβίλη αποτελεί εξίσου σημαντικό και ιστορικό πυρήνα κοινωνικής συναναστροφής της περιοχής. Χαρακτηριστική είναι η δυναμικότητα με την οποία εισχωρεί στη λίμνη, προσφέροντας τη δυνατότητα απόλαυσης του φυσικού τοπίου. Πρόκειται για μια πλατεία λιτή, που ενώ βρίσκεται πάνω σε κύρια οδική αρτηρία ταυτόχρονα οριοθετείται φυσικά από αυτή, δίνοντας την αίσθηση της χαλάρωσης και ασφάλειας στον περπατητή.

Η δεντροστοιχία των πλατάνων κατά μήκος του παραλίμνιου περιπάτου, πέρα από φυσικό όριο προς την οδική αρτηρία, ταυτόχρονα δημιουργεί την αίσθηση της αγκαλιάς και ασφάλειας στον επισκέπτη συντροφεύοντάς τον στον περίπατό του. Επίσης οπτικά δημιουργείται η εικόνα ενός πέπλου που μοιάζει να σκεπάζει τη διαδρομή αυτή. Μαζί με τον ήχο της λίμνης, το ιστορικό караβάκι που εκτελεί καθημερινά δρομολόγια από και προς το νησί και την εντυπωσιακή σκηνική παρουσία του όρους Μιτσικελίου συγκροτούνται οι λόγοι που πολλοί επιλέγουν σε καθημερινή βάση την περιοχή της Μαβίλη για τον περίπατό τους.

χαρτογραφικό υπόβαθρο

διάγραμμα κίνησης

φωτογραφικό υλικό

εικ. 22 | θέα από την πλατεία Μαβίλη

εικ. 23 | άποψη καταστημάτων εστίασης

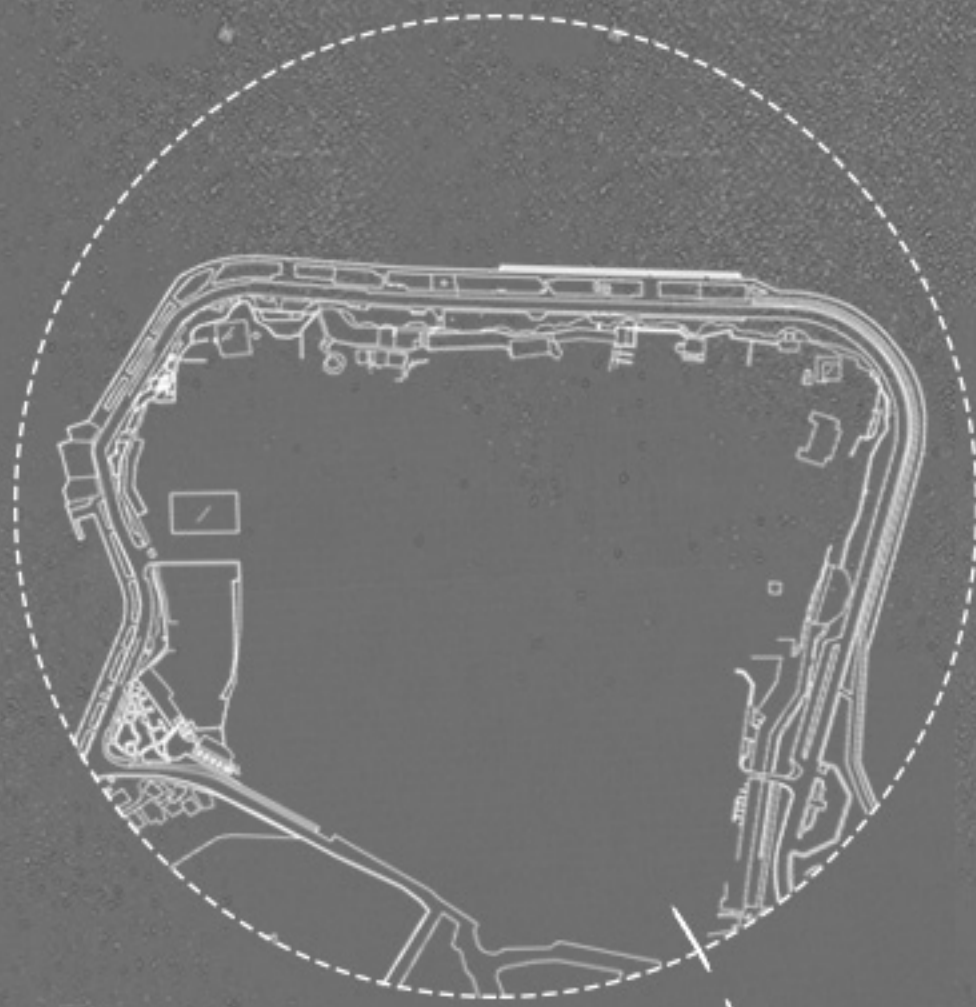
εικ. 24 | άποψη πάρκου κόμβου εισόδου

πηγή: www.google.gr/maps

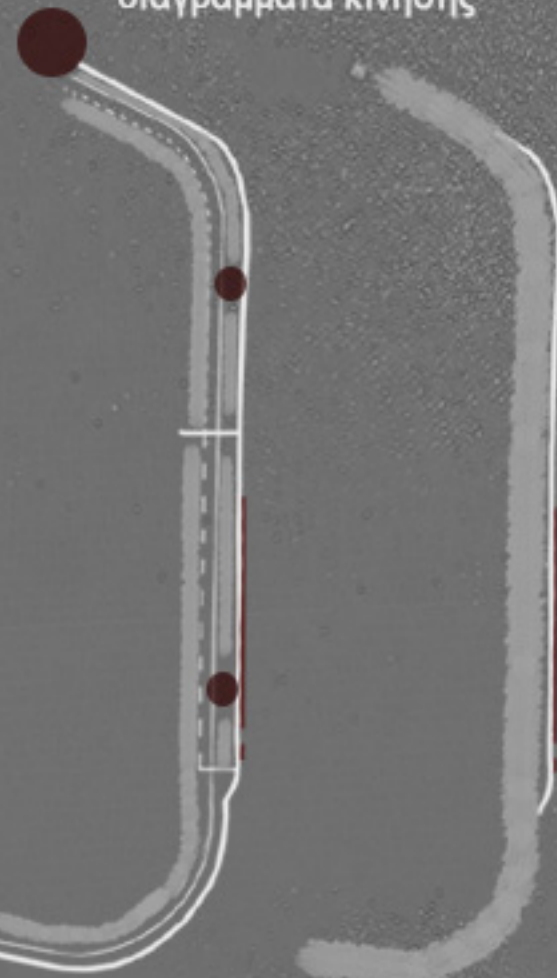
/ Στο παραπάνω φωτογραφικό υλικό αποτυπώνονται τα τοπία της περιοχής, ο χώρος κίνησης των πεζών και η αίσθηση του "πέπλου" από τα πλατάνια

χαρτογραφικό υπόβαθρο

διαγράμματα κίνησης

επίπεδο κίνησης

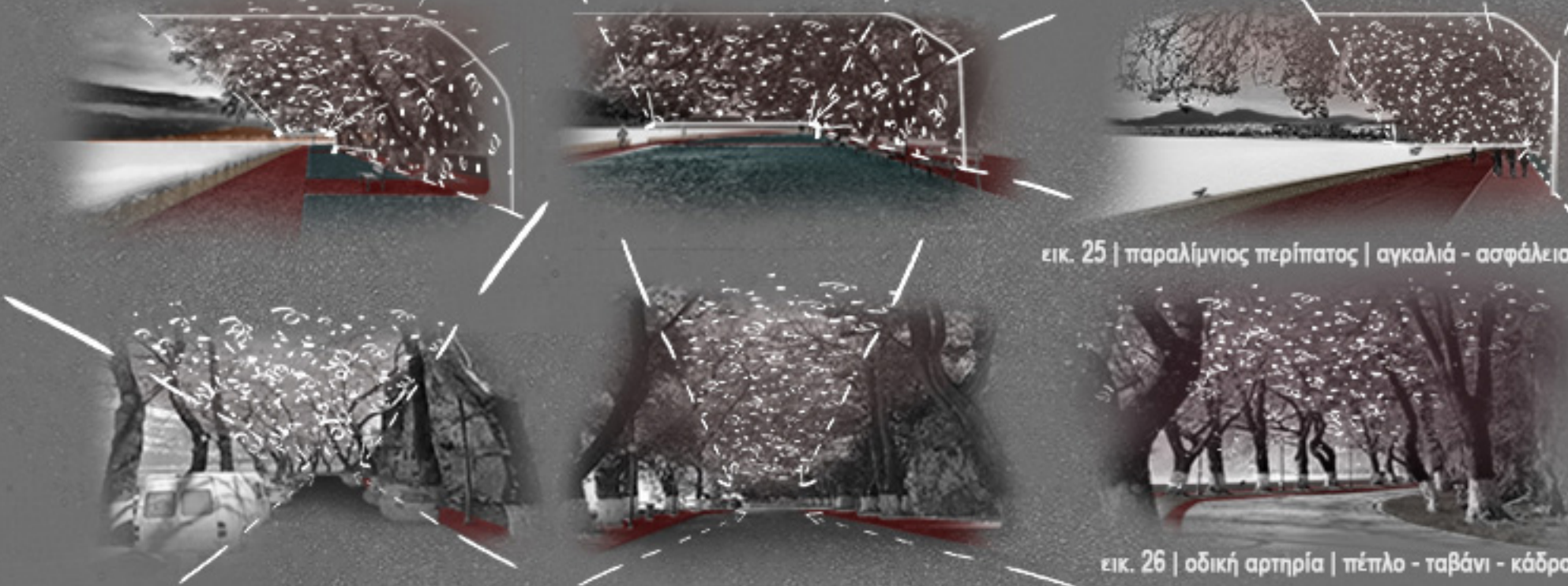
άποψη από ψηλά

Συνεχίζοντας προς το Μώλο η αίσθηση που λαμβάνει ο περιπατητής διαφέρει.

Οι πυρήνες κοινωνικής συναναστροφής στο συγκεκριμένο τμήμα εντοπίζονται στην Κυρά Φροσύνη και σε δύο άλλα σημεία κατά μήκος του παραλίμνιου περιπάτου, όπως φαίνεται και στο διάγραμμα. Δεδομένου ότι το συγκεκριμένο τμήμα επιλέγεται κατά κύριο λόγο για περίπατο, σε συνδυασμό με την έλλειψη εξοπλισμού στάσης, οι περιπατητές δε διαθέτουν τον απαιτούμενο χρόνο να απολαύσουν το φυσικό τοπίο. Με αυτό τον τρόπο ο χώρος αποκτά έναν τελεστικό χαρακτήρα.

Τα πλατάνια διατηρούν το χαρακτήρα τους, ωστόσο αποκτούν ένα επιπλέον χαρακτηριστικό. Η δεύτερη δεντροστοιχία περιμετρικά του Κάστρου συντελεί στη δημιουργία της αίσθησης ενός πέπλου - ταβανιού πάνω από την οδική αρτηρία. Δημιουργείται παράλληλα η αίσθηση του κάδρου κατά την πορεία αυτή, ενώ διαμορφώνεται ένα απαλό και φυσικό όριο προς το Κάστρο, η παρουσία του οποίου είναι επιβλητική. Παράλληλα αποστασιοποιεί περισσότερο τον επισκέπτη καθώς λειτουργεί ως ένα επιπλέον φίλτρο. Έτσι ο επισκέπτης αδυνατεί να έρθει σε άμεση επαφή με το στολίδι της πόλης και κατ' επέκταση με την ιστορία της.

φωτογραφικό υλικό

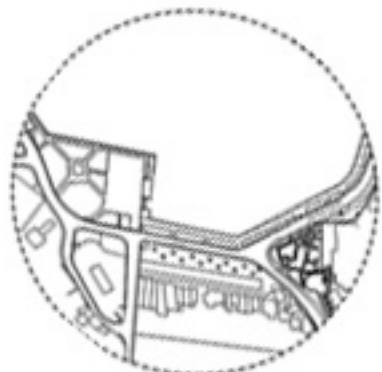

εικ. 25 | παραλίμνιος περίπατος | αγκαλιά - ασφάλεια

εικ. 26 | οδική αρτηρία | πέπλο - ταβάνι - κάδρο

/ Στο δίπλα φωτογραφικό υλικό αποτυπώνονται η αίσθηση της αγκαλιάς, η έννοια του πέπλου-ταβανιού και η έννοια του κάδρου

4. ΣΧΕΔΙΑΣΤΙΚΕΣ ΠΡΟΘΕΣΕΙΣ

	ΜΑΤΣΙΚΑΣ	ΜΑΒΙΛΗ	ΜΩΛΟΣ
τμήματα			
δεδομένα	<ul style="list-style-type: none"> / παραλίμνιος περίπατος - κύρια περιπατητική διαδρομή - φθίνουσα ένταση / δευτερεύουσα περιπατητική διαδρομή / σύνδεση περιπατητικών διαδρομών κυρίως μέσω των καταστημάτων εστίασης / αναξιοποίητοι χώροι πρασίνου / έλλειψη χώρων στάσης / σκληρό - αυστηρό παραλίμνιο μέτωπο / αποστασιοποίηση περιπατητή από το φυσικό τοπίο / ελλειπές ενδιαφέρον επισκεψιμότητας 	<ul style="list-style-type: none"> / παραλίμνιος περίπατος - κύρια περιπατητική διαδρομή - ίδια ένταση - σημείο εκτόνωσης: πλατεία Μαβίλη / επιμέρους περιπατητικές διαδρομές / πυρήνες κοινωνικής συναναστροφής - δυσκολία σύνδεσης λόγω οδικής αρτηρίας / δυναμική γεωμετρία πλατείας Μαβίλη - οριοθέτηση πλατείας από την οδική αρτηρία φυσικά - αναξιοποίητο πάρκο / δεντροστοιχία πλατάνων κατά μήκος του παραλίμνιου μετώπου - φυσικό όριο προς την οδική αρτηρία - αίσθηση αγκαλιάς και ασφάλειας στον περιπατητή / υπαίθριος χώρος καστημάτων εστίασης - προσέλκυση ενδιαφέροντος επισκέπτη / σύγχυση στον κόμβο εισόδου του Κάστρου - εγκαταλελειμμένο πάρκο / λωρίδα πρασίνου buffer περιμετρικά του Κάστρου - φυσικό όριο - εμπόδιο σύνδεσης περιπατητή με το Κάστρο 	<ul style="list-style-type: none"> / παραλίμνιος περίπατος - ίδια ένταση - κύρια περιπατητική διαδρομή / δευτερεύουσα περιπατητική διαδρομή / ενδιάμεσοι αναξιοποίητοι χώροι πρασίνου - πορείες σύνδεσης / έλλειψη χώρων στάσης / αδυναμία απόλαυσης του φυσικού τοπίου / διπλή δεντροστοιχία πλατάνων - αίσθηση αγκαλιάς και ασφάλειας - πέπλο στην οδική αρτηρία - επιπλέον όριο προς το Κάστρο / αδυναμία επαφής με το Κάστρο - σημείο σύνδεσης: πύλη Ιτς Καλέ
προθέσεις	<ul style="list-style-type: none"> / διατήρηση παραλίμνιου περιπάτου - ίδιας έντασης / διατήρηση δευτερεύουσας περιπατητικής διαδρομής - ενοποίηση με οδική αρτηρία - διαχωρισμός με φυσικό τρόπο / σύνδεση περιπατητικών διαδρομών κατά μήκος της παραλίμνιας διαδρομής / ενδιάμεσοι χώροι πρασίνου εναλλασσόμενου χαρακτήρα / δημιουργία χώρων στάσης / διαφοροποίηση οριογραμμής παραλίμνιου μετώπου / οικειοποίηση περιπατητή - σύνδεση με το φυσικό τοπίο / προσέλκυση ενδιαφέροντος / διατήρηση θέσης καταστημάτων εστίασης - μορφολογική εναρμόνηση με το φυσικό τοπίο 	<ul style="list-style-type: none"> / διατήρηση ταυτότητας παραλίμνιου περιπάτου / μετατροπή κύριας οδικής αρτηρίας σε οδική αρτηρία περιορισμένης κυκλοφορίας / λογική " δωματίων " - ενοποίηση και σύνδεση πυρήνων κοινωνικής συναναστροφής / δημιουργία επιπλέον δευτερεύουσων διαδρομών / ελευθερία κίνησης στο χώρο / διατήρηση λογικής οριοθέτησης πλατείας Μαβίλη από την οδική αρτηρία - μετατροπή ομώνυμου πάρκου σε χώρο χαλάρωσης και ηρεμίας / διατήρηση της θέσης των πλατάνων - αναλαμβάνουν οργανωτική λειτουργία στο χώρο / μορφολογική εναρμόνηση του υπαίθριου χώρου των καταστημάτων εστίασης / μετατροπή του πάρκου στον κόμβο εισόδου σε " δωμάτιο υποδοχής " στην παραλίμνια περιοχή 	<ul style="list-style-type: none"> / διατήρηση παραλίμνιου περιπάτου / επαναδημιουργία δευτερεύουσας περιπατητικής διαδρομής / συνεχής σύνδεση διαδρομών μέσω επιμέρους πορειών / χώροι πρασίνου εναλλασσόμενου χαρακτήρα που αναλαμβάνουν οργανωτική λειτουργία / περισσότερος χρόνος παραμονής - σύνδεση και απόλαυση φυσικού τοπίου / διατήρηση θέσης και λειτουργίας πλατάνων / επαφή με το Κάστρο

5. ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

ι. ΚΛΙΜΑΚΑ 1_1000 | MASTERPLAN

Οι συνολικές στρατηγικές σχεδιασμού είναι οι εξής:

- Διατηρείται η θέση του παραλίμνιου περιπάτου.
- Επιβραδύνεται η ταχύτητα διέλευσης των αυτοκινήτων με την ενοποίηση του δρόμου με το πεζοδρόμιο και τη χρήση κυβόλιθων.
- Τα καταστήματα εστίασης διατηρούν τη θέση τους και εναρμονίζονται με το φυσικό τοπίο.
- Επιτυγχάνεται η συνεχής σύνδεση του παραλίμνιου περιπάτου με την υπόλοιπη περιοχή μέσω του συστήματος ξύλινων ντεκ.
- Επιτυγχάνεται η επαφή του πεζού με το φυσικό τοπίο μέσω των " μπαλκονιών θέασης " που εισχωρούν στη λίμνη και με την ευρύτερη φυσική διαμόρφωση του παραλίμνιου μετώπου.
- Προσελκύεται το ενδιαφέρον του επισκέπτη λόγω των ντεκ - " μπαλκονιών θέασης " και των ενδιάμεσων χώρων στάσης.
- Διατηρείται η θέση του παραλίμνιου περιπάτου.
- Υπάρχει η πρόθεση δημιουργίας δευτερεύουσας περιπατητικής διαδρομής που θα ακολουθεί την οριογραμμή του Κάστρου με σκοπό την προβολή, ανάδειξη και σύνδεση του Κάστρου με τον πεζό μέσω του περπατήματος.
- Διατηρείται το φυσικό όριο περιμετρικά του Κάστρου.
- Δημιουργούνται ανάμεσα από τις δύο πορείες, χώροι πρασίνου εναλλασσόμενου χαρακτήρα.
- Διατηρούνται τα ιστορικά πλατάνια.
- Τοποθετείται στηθαίο σε όλο το μήκος του παραλίμνιου μετώπου, το οποίο λειτουργεί ως χώρος στάσης και συντελεί στην μεγαλύτερη παραμονή του επισκέπτη στο χώρο. Παράλληλα με τη δυνατότητα ανάπαυσης προσφέρεται η δυνατότητα απόλαυσης του φυσικού τοπίου.

- Διατηρείται η θέση του παραλίμνιου περιπάτου και δημιουργούνται δευτερεύουσες πορείες που παρέχουν ελευθερία κίνησης στον χώρο.
- Μετατρέπονται οι κύριες οδικές αρτηρίες Καραμανλή και Δ. Φιλοσόφου σε οδικές αρτηρίες περιορισμένης κυκλοφορίας με σκοπό την αποσυμφόρηση της περιοχής από την ηχορύπανση και τη σύγχυση κίνησης του περιπατητή στο χώρο.
- Αξιοποιείται και μετατρέπεται το πάρκο Μαβίλη σε έναν κήπο χαλάρωσης. Το κυρίως τμήμα της πλατείας διατηρεί την ταυτότητά του.
- Αξιοποιούνται τα πλατάνια στον υπαίθριο χώρο των καταστημάτων εστίασης ως φυσικά μέσα σκίασης.
- Διατηρείται η θέση του πορθμείου.
- Ο υπαίθριος χώρος των καταστημάτων εστίασης συγκροτείται από ένα σύστημα πλατφορμών και πορειών, αποκτά μια μορφή προσιτή, οικεία, φυσική και εναρμονίζεται με το φυσικό τοπίο.
- Ενοποιείται ο κόμβος εισόδου στο Κάστρο και οι χώροι πρασίνου που δημιουργούνται αναλαμβάνουν οργανωτική λειτουργία.
- Διατηρούνται τα πλατάνια στον κόμβο εισόδου του Κάστρου και αξιοποιούνται ως φυσικά μέσα σκίασης για τους χώρους πρασίνου που λειτουργούν ως χώροι στάσης.
- Η καθαρή οριογραμμή του παραλίμνιου μετώπου συνδέει τον περιπατητή με το φυσικό τοπίο.

ΜΑΤΣΙΚΑΣ

ΜΩΛΟΣ

ΜΑΒΙΛΗ

Επιδιώκοντας την επαφή του περιπατητή με το φυσικό τοπίο λόγω της σκληρής οριογραμμής του παραλίμνιου μετώπου και επιθυμώντας την ανάδειξη του παραλίμνιου περιπάτου δημιουργείται ένα σύστημα εγκάρσιων συνδέσεων μεταξύ γης και νερού που επιτρέπει στον περιπατητή να εισχωρήσει στο νερό και να συνδεθεί αισθητηριακά με το φυσικό τοπίο. Οι συνδέσεις αυτές λειτουργούν ως " μπαλκόνια θέασης " προσφέροντας διαφορετικές οπτικές η καθεμία, παίρνουν τη μορφή ξύλινων ντεκ και προσκαλούν τον επισκέπτη σε μια αισθητηριακή βιωματική εμπειρία. Η τοποθέτηση βράχων σε πρώτο επίπεδο και καλαμιώνων σε δεύτερο επίπεδο ανάμεσα από τα ντεκ διαμορφώνουν ένα φυσικό και οικείο σκηνικό προς τον περιπατητή.

Επιθυμώντας παράλληλα να προσφέρω την ίδια εμπειρία και από τη στεριά, οι κύριοι χώροι ανάμεσα από τα ξύλινα ντεκ μετατρέπονται σε πράσινους χώρους στάσης - θέασης, όπου τοποθετούνται δέντρα για σκίαση τα οποία αγκαλιάζουν, προστατεύουν τον περιπατητή και

εναλλάσσονται με τους δευτερεύοντες που λειτουργούν ως μικροί κήποι.

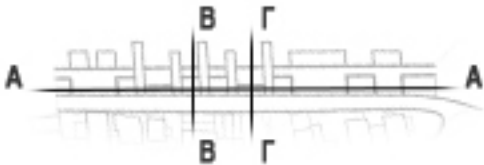
Προσπαθώντας να αξιοποιήσω ταυτόχρονα τη θέση και σημασία των υπαίθριων καταστημάτων εστίασης, επιχειρώ την εναρμόνισή τους με το φυσικό τοπίο και την περιοχή μέσω του επαναπροσδιορισμού της μορφολογίας τους. Πρόκειται για ανοιχτούς χώρους που παραλαμβάνουν τις ανθρώπινες ροές τόσο από την πλευρά του παραλίμνιου περιπάτου όσο και από την πλευρά του δρόμου.

Τέλος θέλοντας να παρέχω την ελευθερία κίνησης στους πεζούς από την πλευρά του δρόμου, ενοποιώ το δρόμο με το πεζοδρόμο και διαμορφώνω ένα μαλακό όριο μεταξύ τους μέσω των δεντροστοιχιών που τοποθετούνται κατά αντιστοιχία των χώρων πρασίνου. Έτσι η είσοδος επιτυγχάνεται από τα ξύλινα ντεκ και τα καταστήματα εστίασης.

ΤΟΜΕΣ | ΜΑΤΣΙΚΑΣ

ΜΑΒΙΛΗ |

Επιθυμώντας την ενοποίηση των πυρήνων της περιοχής και την ανάδειξη του παραλίμιου περιπάτου αρχικά μετατρέπω την οδική αρτηρία κύριας κυκλοφορίας σε οδική αρτηρία περιορισμένης κυκλοφορίας. Με αυτό τον τρόπο επιτυγχάνεται παράλληλα η αποσυμφόρηση της περιοχής από την ηχορύπανση και παρέχεται ελευθερία κίνησης. Η αίσθηση αυτή γίνεται αμέσως αντιληπτή στον πεζό κατά την είσοδό του στον κόμβο του Κάστρου. Δημιουργείται ένα δωμάτιο εισόδου με επιμέρους πορείες και ενδιάμεσους χώρους πρασίνου που αναλαμβάνουν οργανωτική λειτουργία και αξιοποιούνται τα ιστορικά πλατάνια ως φυσικά μέσα σκίασης.

Ο υπαίθριος χώρος των καταστημάτων εστίασης οργανώνεται με ένα σύστημα ξύλινων πλατφορμών και εγκάρσιων συνδέσεων που συνοδεύεται από την παρουσία των πλατάνων. Σκοπός είναι να δημιουργηθεί στον επισκέπτη η αίσθηση ότι βρίσκεται σε μια αυλή χαλάρωσης και ηρεμίας.

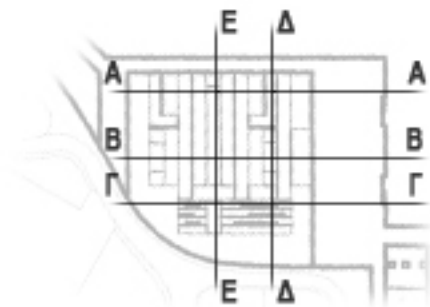
Θέλοντας να διατηρήσω την ταυτότητα της πλατείας Μαβίλη και να αξιοποιήσω το υπάρχον πάρκο αποφασίζω να το μετατρέψω σε έναν κήπο. Στόχος είναι να δημιουργηθεί ένας χώρος ησυχίας στο πιο πολυσύχναστο τμήμα του παραλίμιου μετώπου. Η λογική της οριοθέτησης από την οδική αρτηρία διατηρείται και πραγματοποιείται μέσω ενός φυσικού τείχους που στο κύριο τμήμα του μετατρέπεται σε πρανές με καθιστικά αξιοποιώντας τη θέα. Η κίνηση στο χώρο αναπτύσσεται σε ένα σύστημα συνδέσεων που παραλαμβάνει τις ανθρώπινες ροές από τον παραλίμινο περίπατο και καταλήγει στο πρανές. Κατά μήκος των πορειών αυτών αναπτύσσονται επιμέρους δωμάτια χαλάρωσης με φυτεύσεις και χώρους στάσης. Χαρακτηριστική είναι η υδάτινη διαδρομή συμβολικού χαρακτήρα που διχοτομεί τον κήπο και στόχο έχει να φέρει σε επαφή τον περιπατητή με το νερό, κρατώντας παράλληλα και τις ανάλογες αποστάσεις με τις μεταβατικές ζώνες που αναπτύσσονται εκατέρωθεν.

0 5 10 20 25 m.

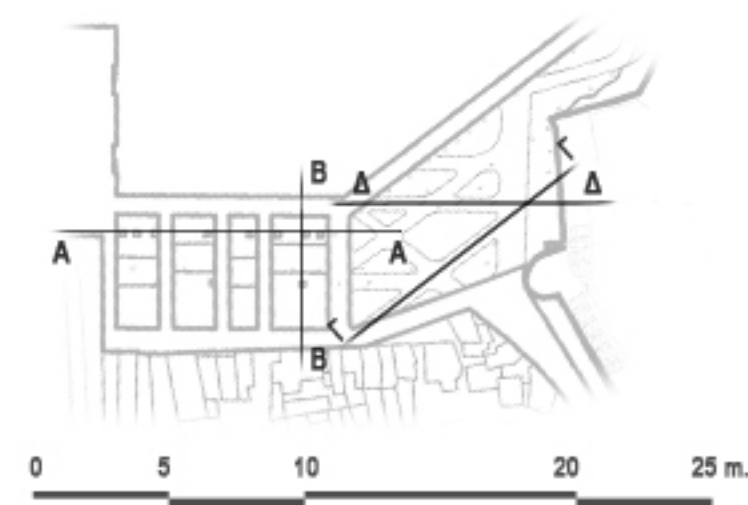
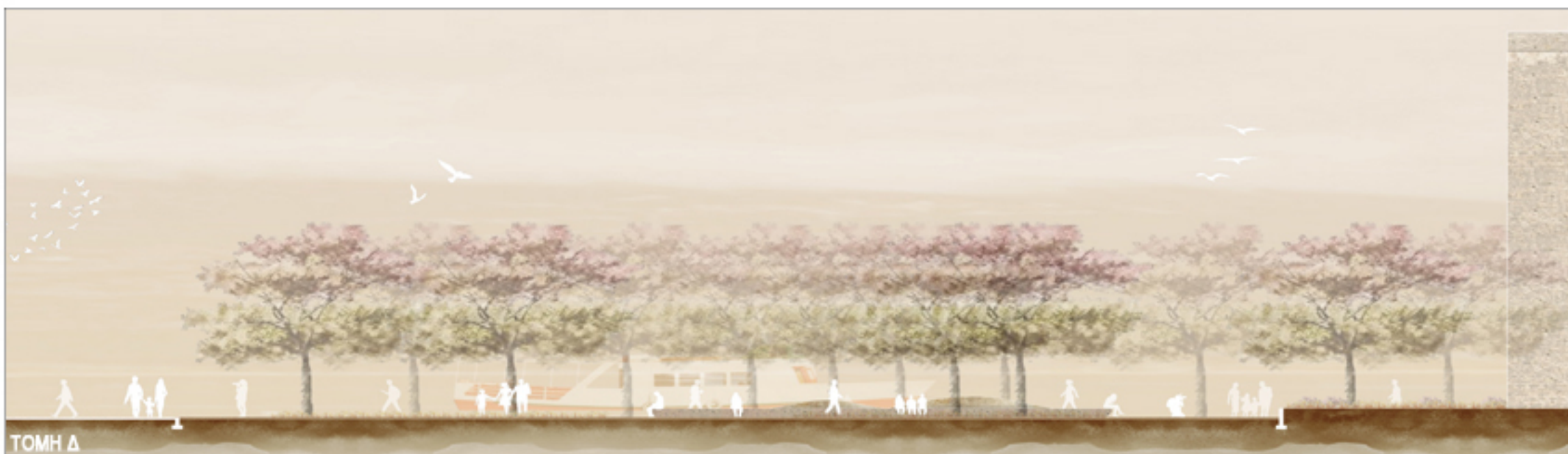
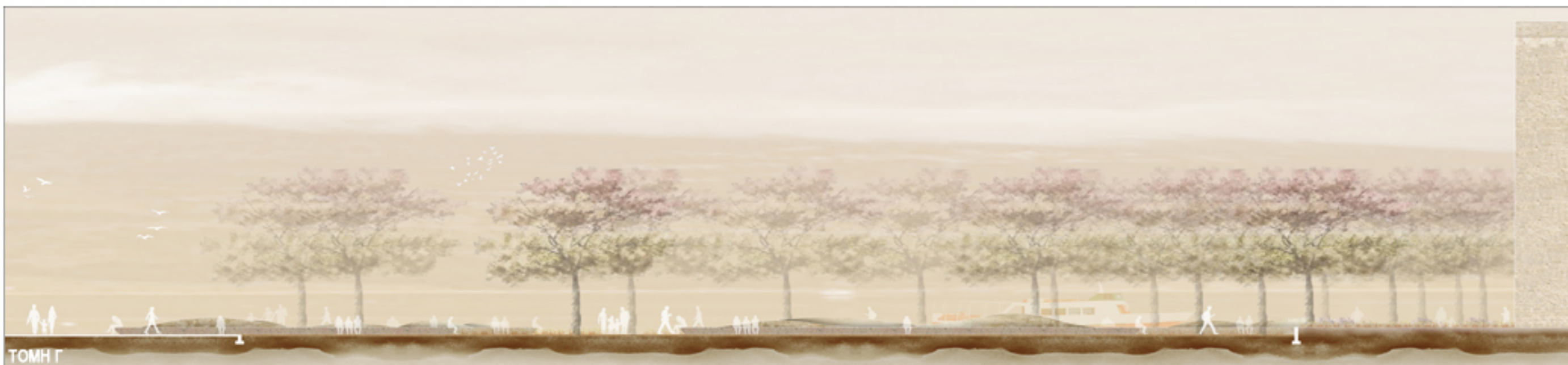

0 5 10 20 25 m.

ΜΩΛΟΣ |

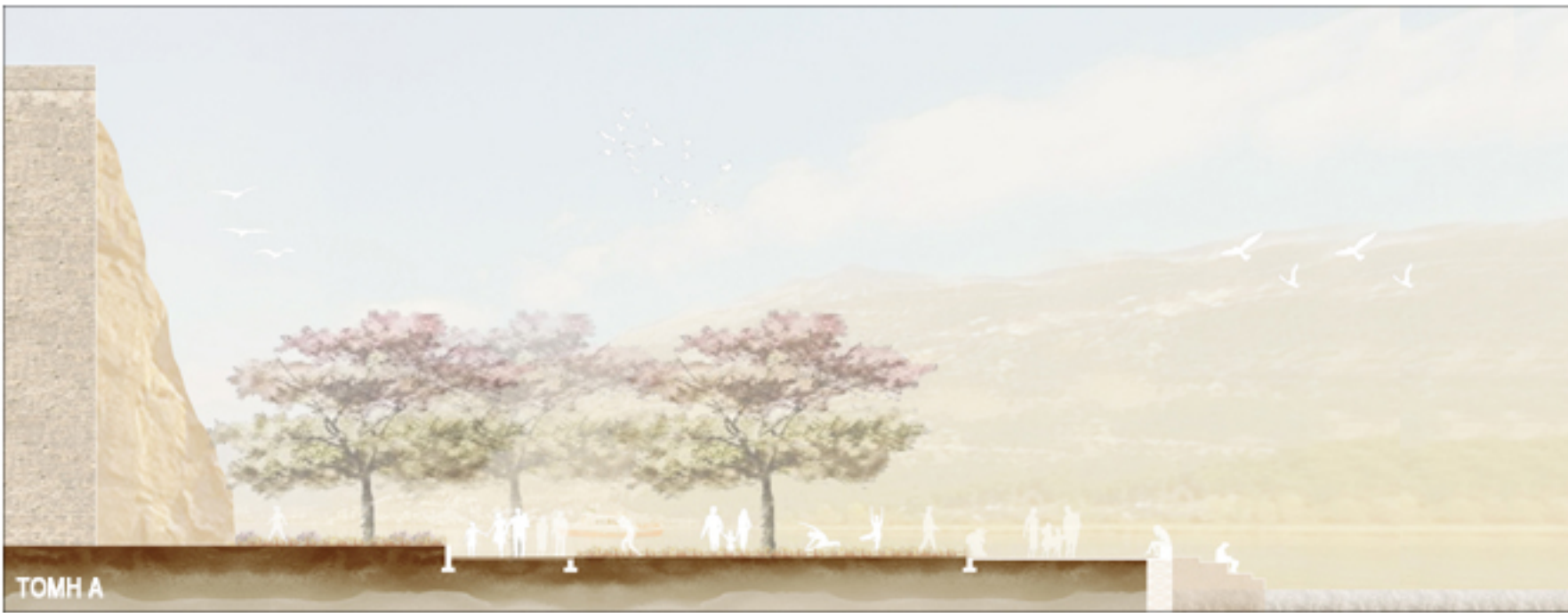
Επιθυμώντας τη διατήρηση της θέσης του παραλίμιου περιπάτου υπάρχει η πρόθεση δημιουργίας, με την μετατροπή της υπάρχουσας οδικής αρτηρίας σε οδική αρτηρία περιορισμένης κυκλοφορίας, μιας δεύτερης περιπατητικής διαδρομής. Η διαδρομή αυτή θα ακολουθεί την οριογραμμή του Κάστρου, ωστόσο σε απόσταση λόγω του φυσικού ορίου, επιχειρώντας την ανάδειξή του και την σύνδεση - επαφή του επισκέπτη μέσω του περπατήματος. Επιπλέον θα βοηθήσει στην αποσυμφόρηση της κίνησης στο χώρο, ειδικά στο σημείο της Κυρά Φροσύνης. Με αυτό τον τρόπο το ιστορικό κατάστημα διατηρείται και αναδεικνύεται η χρόνια συμβολή του στην παραλίμνια περιοχή.

Διατηρώ και αξιοποιώ τα πλατάνια ως φυσικό όριο ανάμεσα στις δύο πορείες και μέσα σκίασης στους πράσινους χώρους που αναπτύσσονται μεταξύ τους. Η αίσθηση της αγκαλιάς, ασφάλειας και του πέπλου που προσφέρουν παραμένει καθώς αποτελούν σημαντικά βιωματικά μέσα για τον επισκέπτη.

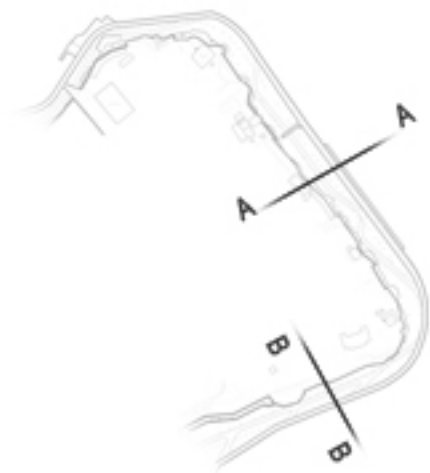
Οι χώροι που δημιουργούνται με τις προβολές των δύο ακροπόλεων του Κάστρου προορίζονται για τα παιδιά. Πρόκειται για παιδικές χαρές με ελεύθερη διαμόρφωση, όπου τα παιδιά θα μπορέσουν να έρθουν σε άμεση επαφή με τη φύση, το Κάστρο και κατ' επέκταση με την ιστορία της πόλης.

Το στηθαίο που τοποθετείται κατά μήκος του παραλίμιου μετώπου και οι κερκίδες που διατηρούνται προσφέρουν μια θέση ανάπαυσης και ξεκούρασης, μαζί με τους πράσινους χώρους στάσης σε δεύτερο επίπεδο.

0 5 10 20 25 m.

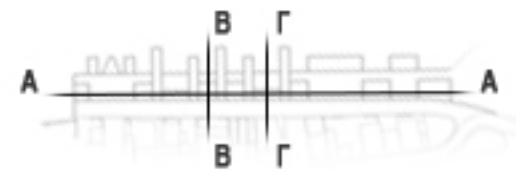
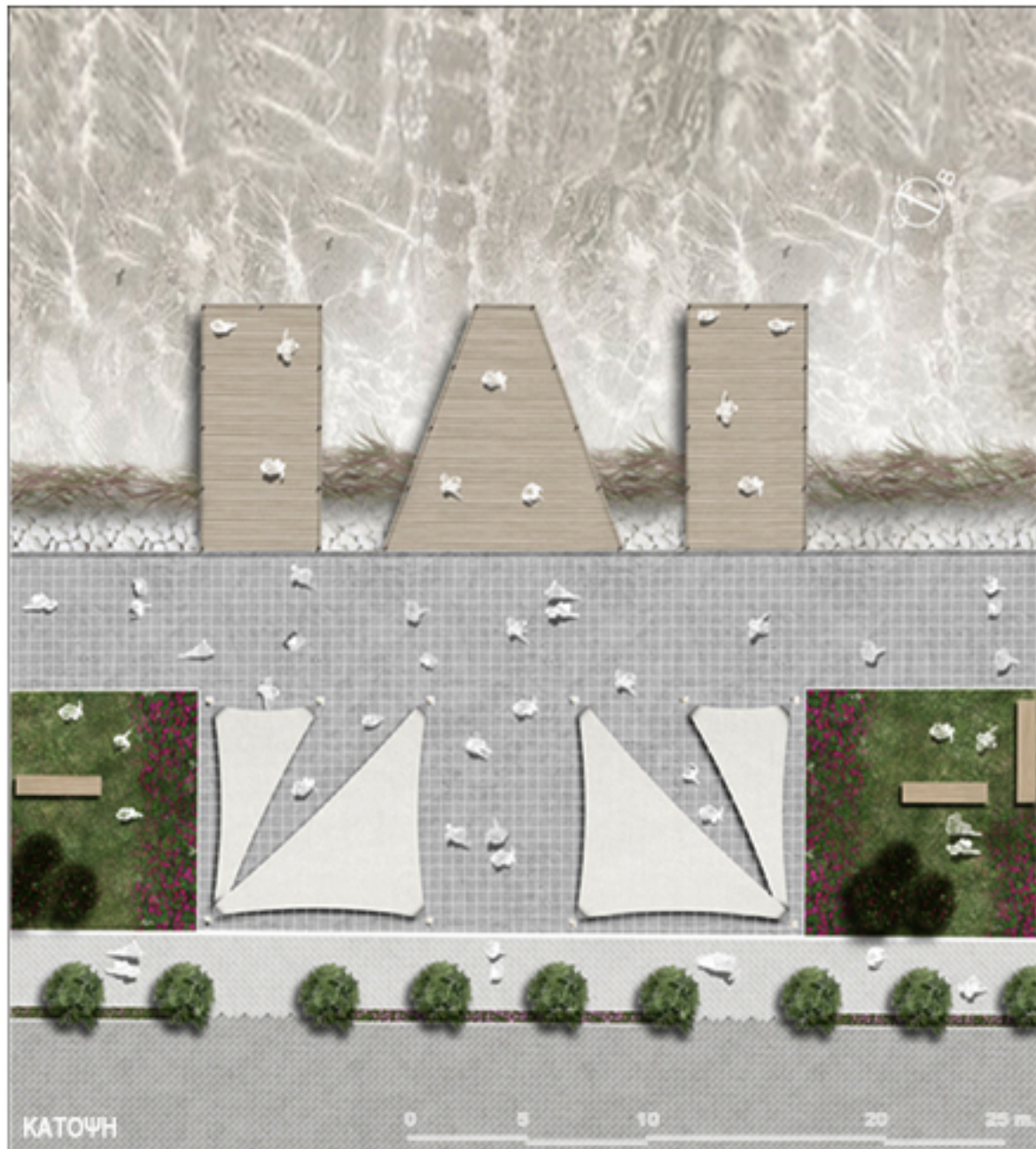
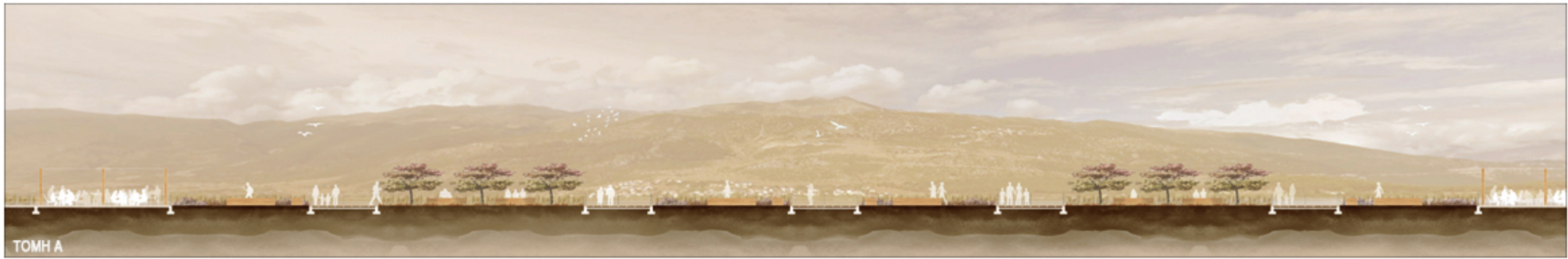
6. ΣΗΜΕΙΑ ΕΣΤΙΑΣΗΣ

-

ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΕΙΣ

ΚΛΙΜΑΚΑ 1_200

ι. ΧΩΡΟΙ ΕΣΤΙΑΣΗΣ / ΜΑΤΣΙΚΑΣ

Αποφασίζοντας να εστιάσω στο τμήμα των χώρων εστίασης, επαναπροσδιορίζω τη μορφολογία των ίδιων, των αντίστοιχων ντεκ, των χώρων πρασίνου καθώς και τα μέσα οριοθέτησης της οδικής αρτηρίας από τη ζώνη κίνησης των πεζών. Στην προσπάθειά μου να προσελκύσω τον περιπατητή προς τον παραλίμνιο περίπατο, επιχειρώ να ορίσω την κατεύθυνση κίνησης μέσω των χώρων εστίασης. Αξιοποιώντας παράλληλα τις ανθρώπινες ροές και από τις δύο κατευθύνσεις στην πλευρά του δρόμου, καταλήγω μορφολογικά στο τριγωνικό είδος για τους χώρους εστίασης και τον επιμερισμό των δύο αρχικών ντεκ σε τρία: ένα κεντρικό που βρίσκεται στο κύριο σημείο εισόδου και δύο επιμέρους. Το κεντρικό διαφοροποιείται μορφολογικά και αποκτά τραπεζοειδές σχήμα, καθώς παραλαμβάνει τις κύριες ανθρώπινες ροές και λειτουργεί ως το κεντρικό μπαλκόνι θέασης του τμήματος. Οι χώροι πρασίνου που αποτελούσαν μικρούς κήπους διατηρούν τη λειτουργία τους, διαμορφώνονται ελεύθερα, επιτρέπουν πλέον την διέλευση στον περιπατητή και περιλαμβάνουν αστικό εξοπλισμό. Τέλος η οριοθέτηση της ζώνης κίνησης των πεζών από την οδική αρτηρία, πέρα των δεντροστοιχιών, επιτυγχάνεται επιπλέον με μια δεύτερη ζώνη φύτευσης σε αντιστοιχία των χώρων πρασίνου και την τοποθέτηση κολωννακίων στα σημεία εισόδου που λειτουργούν ως επιπλέον φίλτρα προστασίας από την κίνηση των αυτοκινήτων.

ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΕΣΤΙΑΣΗΣ

ΠΑΡΑΛΙΜΝΙΟΣ ΠΕΡΙΠΑΤΟΣ

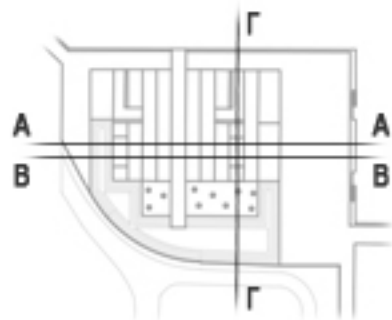
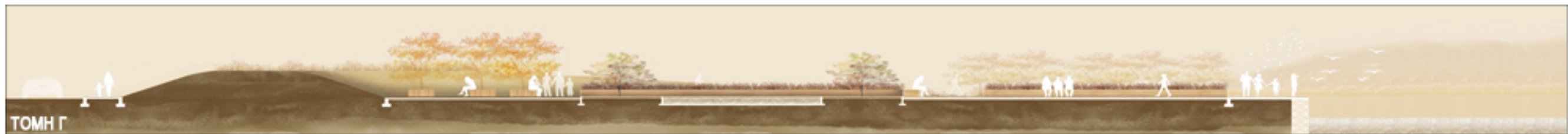
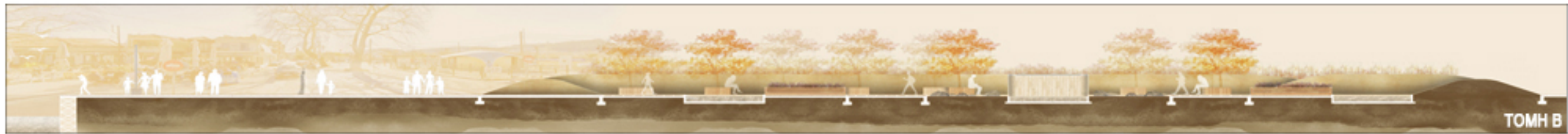
0 5 10 20 25 m.

ΚΑΤΟΨΗ

33 |

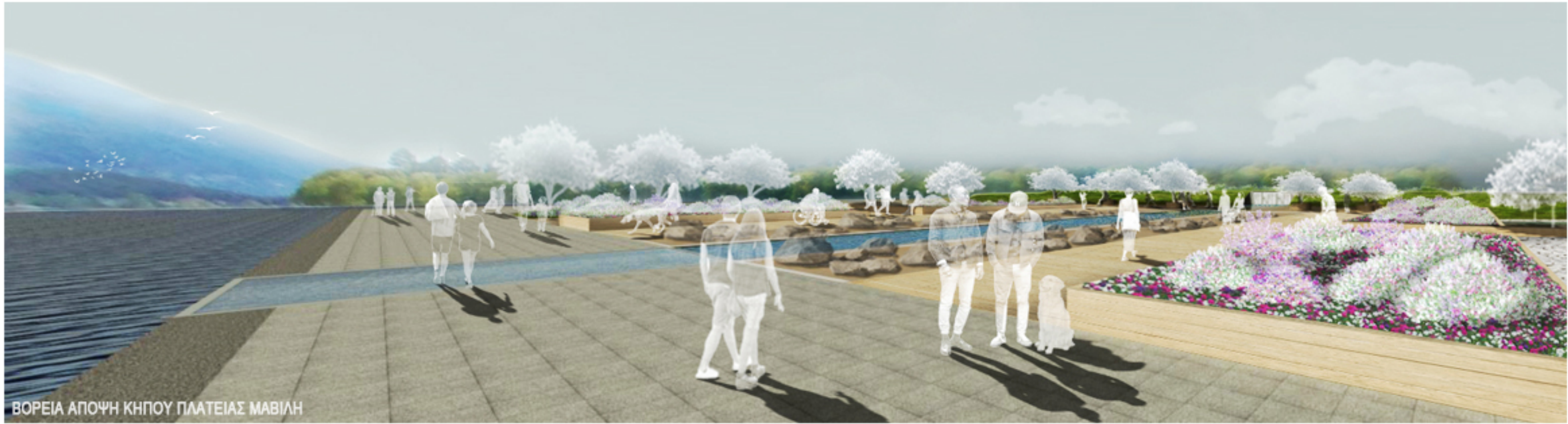

ii. ΠΛΑΤΕΙΑ ΜΑΒΙΛΗ / ΜΑΒΙΛΗ

Εστιάζοντας στην πλατεία Μαβίλη, αναθεωρώ σε πρώτο στάδιο το μέσο οριοθέτησης της πλατείας από την οδική αρτηρία. Η λογική της φυσικής οριοθέτησης διατηρείται και πραγματοποιείται, αντί του τείχους, μέσω ενός λόφου. Με αυτό τον τρόπο καταργείται ένα "σκληρό" φυσικό όριο, κάνοντας την πλατεία πιο προσιτή και τον πεζό να νιώθει οικεία. Κατ' επέκταση το τμήμα του πρανούς με τις κερκίδες μετατρέπεται σε έναν επιμέρους κήπο, με δέντρα ελεύθερα τοποθετημένα στο χώρο που λειτουργούν ως μέσα σκίασης των καθιστικών που τοποθετούνται γύρω από αυτά και δεν ακολουθούν την αυστηρή λογική των υπόλοιπων. Τροποποιήσεις σημειώνονται και στην υδάτινη διαδρομή, η οποία γίνεται συνεχής και φτάνει μέχρι το όριο του παραλίμνιου μετώπου με δύο τμήματά της να είναι πλέον βατά. Τα τμήματα αυτά εντοπίζονται στον πίσω κήπο και τον παραλίμνιο περίπατο. Έτσι η επαφή του περιπατητή με το νερό γίνεται πιο άμεση. Τέλος οι χώροι φύτευσης στα επιμέρους δωμάτια αποκτούν ελεύθερη διαμόρφωση και στο κύριο τμήμα της πλατείας τοποθετείται αστικός εξοπλισμός κατά μήκος του βόρειου άξονα.

ΒΟΡΕΙΑ ΑΠΟΨΗ ΚΗΠΟΥ ΠΛΑΤΕΙΑΣ ΜΑΒΙΛΗ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΚΗΠΟΥ ΠΛΑΤΕΙΑΣ ΜΑΒΙΛΗ

iii. ΚΟΜΒΟΣ ΕΙΣΟΔΟΥ / ΚΑΣΤΡΟ

Εστιάζοντας στο τμήμα του κόμβου εισόδου αντιλαμβάνομαι ότι η ζώνη πρασίνου περιμετρικά του Κάστρου αποστασιοποιεί τον περιπατητή. Για τον λόγο αυτό αποφασίζω να μετατρέψω τη ζώνη αυτή σε τάφρο, επιχειρώντας να αναδείξω παράλληλα την ιστορία της παραλίμνιας περιοχής. Το στηθαίο κατά μήκος της τάφρου προσφέρει στον περιπατητή μια θέση ξεκούρασης και άμεσης επαφής με το έμβλημα της πόλης. Επιπλέον το όριο του "δωματίου εισόδου" υποχωρεί στο βόρειο και βορειοδυτικό τμήμα και επεκτείνεται στο νότιο. Έτσι γίνεται ξεκάθαρη η οριοθέτηση του στο χώρο.

ΑΠΟΨΗ ΚΟΜΒΟΥ ΕΙΣΟΔΟΥ

ΑΠΟΨΗ ΤΑΦΡΟΥ ΚΟΜΒΟΥ ΕΙΣΟΔΟΥ

7. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνόγλωσση |

- Ανανιάδου Τζημπούλου Μ. , [1992], " Αρχιτεκτονική Τοπίου: Σχεδιασμός Αστικών Χώρων", εκδόσεις: Ζήτη, Θεσσαλονίκη
- Αραβαντινός Α. , [1997], "Πολοδομικός Σχεδιασμός: Για μια Βιώσιμη Ανάπτυξη του Αστικού Χώρου", εκδόσεις: Συμμετρία, Αθήνα
- Αραπόγλου Μ. - Παγκρατίου Ε. , [1980], "Μηχανισμοί εξέλιξης του πολεοδομικού ιστού των Ιωαννίνων", έκδοση: Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδος, Τμήμα Ηπείρου, Ιωάννινα
- Δοξιάδης Α. , [1966], "Τελική μελέτη: Ιωάννινα, Σχέδιο και Πρόγραμμα για την ανάπτυξη της πόλης", έκδοση: Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδος, Αθήνα
- Δοξιάδης Α. , [1979], " Μελέτη οικιστικής περιοχής Ιωαννίνων", έκδοση: Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδος, Τμήμα Ηπείρου, Ιωάννινα
- Κονταράτος Σ. , [1983], "Η εμπειρία του αρχιτεκτονιμένου χώρου και το σωματικό σχήμα", εκδόσεις: Καστανιώτη, Αθήνα
- Λαμπρίδης Ι. , [1971], "Ηπειρωτικά μελετήματα", έκδοση: Εταιρεία Ηπειρωτικών Μελετών, Ιωάννινα
- Νικολαΐδης Κ. , [1995], "Τα Γιάννενα: το κάστρο - η λίμνη - το νησί, 15 αιώνες ιστορίας και θρύλου, εκδόσεις: Δωδώνη, Ιωάννινα
- Νιτσιάκος Β. , [1998], "Νομός Ιωαννίνων: Σύγχρονη πολιτισμική γεωγραφία", έκδοση: Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Ιωαννίνων, Ιωάννινα
- Ρογκογκού Ι. - Σαπουνάκης Α. - Λαλένης Κ. , [2015], "Ο ρόλος των ορίων κατά Kevin Lynch στη συμπεριφορά και τη διάθεση των χρηστών του χώρου", Βόλος
- Σταυρίδης Σ. , [2006], "Μνήμη και εμπειρία του χώρου", εκδόσεις: Αλεξάνδρεια, Αθήνα
- Τερκενλή Θ. , [1996], "Το Πολιτισμικό Τοπίο: Γεωγραφικές προσεγγίσεις", εκδόσεις: Παπαζήση, Αθήνα

Ξενόγλωσση |

- Corner J. , [1999], " Recovering Landscape: Essays in Contemporary Landscape Architecture, Νέα Υόρκη: Princeton Architectural Press
- De Certeau M. , [1984], "The Practice of Everyday Life", Berkeley: University of California Press
- Gehl J. , [1987], "LIFE BETWEEN BUILDINGS, Using Public Space", μετάφραση: Jo Koch, Van Nostrand Reinhold Company, Νέα Υόρκη
- J.J. Trapero , [1998], " LOS PASEOS MARITIMOS ESPAÑOLES: Su diseño como espacio público ", Μαδρίτη: Ediciones Akal
- Lynch K. , [1960], "The Image of The City", Cambridge, MA: The MIT Press
- Rossi A. , [1982], "The Architecture of the City", The Graham Foundation for Advanced Studies in Fine Arts - The Institute for Architecture and Urban Studies, Illinois - New York
- Simmel G. , [ ], "Πόλη και ψυχή", μετάφραση: Λυκιαρδόπουλος Γ. , εκδόσεις: έρασμος, Αθήνα
- Simmel G. - Ritter J. - Gombich H. , [2004], "Το Τοπίο", μετάφραση: Σαγκριώτης Γ. - Αναγνώστου Α. - Δασκαλοθανάσης Ν., εκδόσεις: Ποταμός, Αθήνα

- Torra R. , [2001], " L'Espai públic metropolità, 1989-1999 ", Βαρκελώνη: Àrea Metropolitana de Barcelona, Mancomunitat de Municipis
- Vogt G. , [2015], " Landscape as a Cabinet of Curiosities: In Search of a Position", Lars Muller Publishers

Αρθρογραφία |

- Ζαβράκα Δ. , [2012], "Φυσικό τοπίο, αστικό τοπίο και διαπολιτισμικότητα", περιοδικό Αρχιτέκτονες, τεύχος 06, Θεσσαλονίκη
- Καραμφυλίδου Κ. , [2016], "Τα Γιάννενα αντικρύζουν το μέλλον", διαδικτυακό περιοδικό Parallaxi
- Καρυωτάκη Ι. , [2018], "Τα Γιάννενα του Βασίλη Κουτσαβέλη", διαδικτυακό περιοδικό
- Σαλίγκαρος Ν. , [2009], "Θεωρία του Αστικού Ιστού | Θεμελιώδεις διαδικασίες πίσω από τον αστικό σχεδιασμό", διαδικτυακό περιοδικό Greek Architects
- Συντακτική ομάδα Τηλεόραση Χωρίς Σύνορα, [2014], "Ιωάννινα: Μια πολυπολιτισμική κοινωνία", διαδικτυακό ενημερωτικό μέσο TV Χωρίς Σύνορα
- Συντακτική ομάδα Parallaxi , [2018], "Έτσι θα αναπλαστεί η λίμνη των Ιωαννίνων από Θεσσαλονικείς αρχιτέκτονες", διαδικτυακό περιοδικό Parallaxi
- Συντακτική ομάδα Vip Classic Magazine, [2017], "Πλατεία Μαβίλη... Μια πονεμένη ιστορία...", διαδικτυακό περιοδικό Vip Classic Magazine, Ιωάννινα
- Τσαντίκος Γ. - Αγγελή Β. , [2020], "Τι άλλαξε στα Γιάννενα μέσα σε δέκα χρόνια;", διαδικτυακό ενημερωτικό μέσο ΤΥΠΟΣ i, Ιωάννινα
- Τομπάζης Α.Ν. , [1969], "Ανώδυμη ελληνική αρχιτεκτονική", περιοδικό: Αρχιτεκτονικά Θέματα
- Φατούρος Δ. , [2005], "Το τοπίο: ένας κατάλογος σημειώσεων", περιοδικό: Αρχιτέκτονες
- Χριστόπουλος Κ. , [2012], "Η μικροφυσική του πράττειν", εφημερίδα Η ΑΥΓΗ, τεύχος 482, Αθήνα
- Huffrost Greece, [2016], "Η πόλη των Ιωαννίνων από ψηλά", διαδικτυακό ενημερωτικό μέσο Huffrost

Κείμενα |

- Ενδιάμεση Διαχειριστική Αρχή Περιφέρειας Ηπείρου, [2015], "Μελέτη αποκατάστασης οικοσυστήματος Λίμνης Παμβώτιδας", ENVIROPLAN S.A. , Αθήνα
- Σύλλογος Προστασίας Περιβάλλοντος Ιωαννίνων, [2011], "Λεκανοπέδιο Ιωαννίνων και Περιβάλλον", κείμενο εισήγησης, Ιωάννινα
- Marlanti M. , "Methodological tools for reading and designing the urban landscape"
- Geser H. , "Georg Simmel: Φιλοσοφία του τοπίου", μεταφρασμένο κείμενο, Κοινωνιολογικό Ινστιτούτο Πανεπιστημίου Ζυρίχης, Ζυρίχη

Ακαδημαϊκές εργασίες |

- Βαταβάλη Φ. , [2004], "Γιάννινα. Μετασχηματισμοί της παραλίμνιας ζώνης", μεταπτυχιακή εργασία, Αθήνα
- Κολοκυθάκου Δ.Δ. , [2015], "Ιχνογραφώντας στην πόλη | Τα Locative Media στις "διάχυτες" περιπλανήσεις", ερευνητική εργασία, Κρήτη
- Λιάρος Χ. , [2016], "Ειδικό Χωρικό Σχέδιο: Παραλίμνια ζώνη λίμνης Παμβώτιδας", διπλωματική εργασία, Θεσσαλονίκη

Μαλτέζου Δ. , [2018], " Ναυτικό Πάρκο Ιωαννίνων", διπλωματική εργασία, Βόλος
Μόρογλου Α. , [2015], "Η Αφηγηματική διάσταση του περιπάτου | Από την promenade architecturale στην αθηναϊκή περπατησιά", ερευνητική εργασία, Πάτρα
Πανουτσοπούλου Β. , [2014], "Σύγχρονος δημόσιος χώρος: Από την κοινότητα στην προσωρινή συλλογικότητα", διάλεξη, Αθήνα
Παπασπύρου Ν.Α. , [2009], "Πολοδομική ιστορία των Ιωαννίνων", μεταπτυχιακή εργασία, Αθήνα
Πήχα Α. , [2010], "Πολοδομική ιστορία των Ιωαννίνων", ερευνητική εργασία, Βέροια
Σπηλιωτοπούλου Α. , [2012], "Αστικό Τοπίο: Κίνηση | Αντίληψη | Χαρτογράφηση" ερευνητική εργασία, Πάτρα

Δικτυογραφία |

www.geobase.tekmon.gr | Γεωβάση
www.gis.ktimanet.gr | Ελληνικό Κτηματολόγιο
www.gis.epoleodomia.gov.gr | e - Πολεοδομία
www.ioannina.gr | Δήμος Ιωαννιτών
www.geodata.gov.gr | Ανοιχτά Γεωχωρικά Δεδομένα
www.naturagraeca.com
www.old.uoi.gr | Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων
www.upatras.gr | Πανεπιστήμιο Πατρών
www.uoc.gr | Πανεπιστήμιο Κρήτης

www.el.wikipedia.org.gr | Βικιπαίδεια
www.issuu.com
www.epirusblog.gr
www.ioanninatoday.blogspot.com
www.egiannina.wordpress.com
www.allnews-epirus.blogspot.com
www.culturalstudiesnow.blogspot.com
www.ioanninabars.gr | διαδικτυακό ενημερωτικό μέσο
www.epirusgate.gr | διαδικτυακό ενημερωτικό μέσο

ευχαριστίες

Μετά το τέλος αυτής της διαδρομής θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά τον καθηγητή Παγώνη Θάνο για τη συνεργασία, την καθοδήγηση και τις συμβουλές του καθώς και την οικογένειά μου για την εμπύχωση, υποστήριξη, υπομονή και συμπαράσταση καθ' όλη τη διάρκεια αυτής της προσπάθειας.

Αθήνα, 2021